

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: 431-6344

Lietuvos Laisvės Kovos Metai

LIII.

Birželis — June 24, 1968

Nr. 72

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

ŽINGSNIS PO ŽINGSNIO

20 METŲ BESITĘSIANTIS MASKVOS ŽYGIS VAKARŲ
BERLYNO IZOLIAVIMUI IR UŽVALDYMUI

Paskutinis Rytų Vokietijos potvarkis susisiekimo tarp Vakarų Vokietijos ir Vakarų Berlyno suvaržymui, apie kurį jau kalbėjome praeitame Dirvos numeryje, Vokietijoje buvo sutiktas su pasipiktinimu ir supratimu, kad... nieko nepadarysi "Wir muessen unseren Aegerger hinunter-schlucken, so schwer das auch fallen mag" (kad ir kaip būtų sunku, mes turime savo rūpestį praryti) -- rašė kairiai nusiteikęs "Frankfurter Rundschau".

Iš tikro, reikalavimas užsienio pasų ir vizų susisiekimui su Vakarų Berlynu tėra tik eilinis žingsnis sovietų kelyje į

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

visišką Berlyno užvaldymą. Prasidėjo jis jau prieš 20 metų, kai Stalinas uždarė kelius į jo kariuomenės apsuptą Berlyną. Vienintėlis sveikas pasipriešinimas tam buvo jėgos -- tankų -- panaudojimas. Washingtonas tada rado kitą išeitį -- oro tiltą. Lėktuvai leido pakęsti Stalino blokadą, tačiau ji kartu privedė ir priepolitinių nuolaidų. Amerikiečiai sutiko su Berlynopadalinimu į vakarinę ir rytinę dalį. Tai buvo 1949 metais.

Po devynių metų -- 1958 m. lapkričio 27 d. Nikita Chruščiovas pastatė ultimatumą: per šešis mėnesius Vakarų Berlynas turi būti paversta 'laisvuju miestu'.

Tas reikalavimas siekė daugiau ar mažiau įteisinti faktinę būklę, Vokietijos padalinimą į dvi dalis, su kuriuo vakariečiai nenorėjo sutikti, norėdami savo puseje išlaikyti Vakarų Vokietiją. Kariauti dėl to niekas nesiryžo. Jei sovietai perduotų susisiekimo kontrolę Rytų Vokietijos organams -- galvota Washingtone -- tai vakariečių su jais santykių palaikymas dar nebūtų jų pripažinimas. Anot Valstybės Sekretoriaus John Foster Dulles, amerikiečiai Rytų Vokietijos pareigūnus galėtų skaityti sovietų 'agents' ir kaip su tokiais santykiuoti.

Tą pažiūrą parėmė ir naujas prezidentas John F. Kennedy, kuris pareiškė, kad nėra esminio skirtumo kas antspauduos dokumentus ant plento į Berlyną, sovietų ar Rytų Vokietijos pasieniečiai... Kennedy suformulavo tris "Essentials" -- principus, dėl kurių amerikiečiai, jei reiktų kovoti į ginklais: vakariečiai turi teisę laikyti savo kariuomenę Va-

karų Berlyne, jie turi turėti susisiekimo su miestu teisę, o pats miestas t.y. jo Vakarų dalis, turi turėti teisę laisvai tvarkytis.

Tų principų padrašinimas Chruščiovas įsakė Vakarų Berlyną aptverti neperžengiama tvora. Tuo būdu buvo su laikytas Rytų Vokietijos gyventojų bėgimas į Vakarų Berlyną, tačiau nepažeisti tie "essentials". Kad tai patikrinus, amerikiečiai pasiuntė į Berlyną savo karines vilkstines, kurios buvo praleistos, nors viena iš jų buvo išlaikyta priepereinamojo punkto net 52 valandas.

Per visą tą laiką sovietai po truputį visas savo funkcijas Rytų Vokietijoje perdavinėjo Rytų Vokietijos režimui, su kuriuo vis daugiau ir daugiau, nors ir ne 'formaliai' bendravo ir Vakarų Vokietija.

Tas procesas po truputį vedė prie minties, kad Vakarų Vokietija turi ir 'formaliai' sutikti su susidariusia būkle ir ko gero už jos įteisinimą išsiderėti naują 'statutą' Vakarų Berlynu. Apie tai buvo galvojama, rašoma ir kalbama, tačiau nieko nepadaryta, o įsigalėjus naujam potvarkiui apie vizas, nebus nei dėl ko derėtis.

Prezidento Kennedy padrašinimas berlyniečiams: "Ich bin ein Berliner" -- to miesto Vakarų dalies neišgelbėjo nuo lėto smukimo. Apsupta Ulbrichto siena ji neteko savo turėto 'laisvės simbolio' prestižą. Tiesa, išlaikymui Vakarų Vokietija kas dieną išleidžia 8 milijonus markių (2 mil. dolerių), tačiau energingesni gyventojai ir įmonės iš jo po truputį kraustosi į Vakarus. Iš 2,2 milijonų V. Berlyno gyventojų 600.000 yra pensininkai. 21% visų gyventojų yra senesni kaip 65 m. amžiaus.

Jei anksčiau Vakarų

V. Štančikaitė-Abraitienė

Vaidila (aliejus)

LIETUVA LONDONO PARODOJE

Rugpjūčio mėnesį 6-24 d. Londone bus prekybos ir pramonės pa-

Vokietija galėjo griebtis kokių ūkinių sankcijų, tai šiandien tas laikas jau praėjo. Rytų Vokietijos ūkis yra gero kaimo sustiprėjęs, nors ir priklauso nuo prekybos su sovietų bloku.

Galutinėje išvadoje -- kaip rašo Der Spiegel -- Vokietija turi suprasti, kad ji pralaimėjo ne tik pirmą ir antrą pasaulinius karus, bet ir šaltojo karo mūšį dėl Vokietijos suvienijimo.

roda, kurioj dalyvaus ir Sovietų Sąjunga. Vienas iš dalykų, kuriuos toje parodoje bus stengiamasi anglams "parduoti" -- tai bus įtikinėjimas, kad Baltijos valstybės yra vertingiausia Sovietų Sąjungos nuosavybė, ir kad joms ta priklausomybė esanti labai naudinga... Tuo sumetimu, šalia bendrosios eksponatų salės rengia atskirą specialią "sąjunginių respublikų" salę, o prie jos dar numatoma paskirti ir papildomą vietą trims Baltijos respublikoms, iš kurių Lietuvai skiriamas didžiausias plotas (daugiau kaip 600 kvadr. metrų) ir didžiausias dėmesys...

Tiesa, ir tame "Lietuvos" plote Sovietų Sąjunga rodys savo pramonę, įtaisyta Lietuvoje: tekinimo stakles, ultragarinius prietaisus ir net Klaipėdoje įtaisyto plaukiojančio doko maketą, -- visai panašiai, kaip kadaise anglai rodydavo, ką jie turėjo išsirengę savo kolonijose. Bus taip pat rodoma šiek tiek ir to, ką lietuviai ir patys pasidarytų, bet ir tie dalykai bus parodyti, kaip liudijimai, "ką Lietuva turinti dėka priklausomybės sovietinei Rusijai." Tai bus Lietuvoje dabar gaminami baldai (net padengtas tradicinis lietuviškas šventinis stalas!)

taikomosios dailės ir liaudies meno kūrinių, gintaro dirbinių, o ypač daug knygų, netgi vadovėlių... Šalia to, kaip ir Montrealyje buvo, bus koncertų, bus rodoma filmų ir bus skleidžiama propagandinių brošiūrų įtikinėjantių, "kokia Lietuva šiandien"... Kiek ta paroda lies Baltijos kraštus, joje aiškiai vyraus ne prekybiniai, o propagandiniai motyvai, skirti įteisinti anglų akyse tų kraštų pagrobimą... Išvalgesnieji galės paskaičiuoti, kaip sumaniai Maskva bus panaudojusi tą pusę milijono svarų, D. Britanijos vyriausybės atiduotą iš Baltijos valstybių aukso fondo...

Vienas iš tos parodos papuošalų, galbūt, nusielpnys visų lietuvių palankaus vertinimo. Tai dailininko A. Stoškaus rengiamas sukamas vitražas, kuris būsiąs pavadintas "Vilnius -- Lietuvos sostinė". (ELTA)

LIETUVIAI DIDŽIUOJASI SAVO SUGEBEJIMAIS

Paskutinę gegužės savaitę Kaunan buvo suvežti iš visos Sovietijos šilko audinių pavyzdžiai. Maskvos (lengvosios pramonės) ministerijos pareigūnų komisija (Giršgornas, Segalis ir Šmulovičius) apžiūrėjo, įvertino ir pareiškė, kad (Nukelta į 2 psl.)

Kas nauja Pasaulyje

● MOKESČIŲ PAKĖLIMO įstatymo projektas buvo priimtas JAV Kongrese ir Senate, pasiunčiant jį pasirašyti prezidentui.

Mokesčiai liečia įmones ir pavienius asmenis, išskyrus tuos, kurių metinis uždarbis neviršija 5.000 dol.

Įmonės 10% mokesčių priedo moka už visus 1968 m. Pavieniai asmenys tą mokesčių moka nuo 1968 m. balandžio 1 d. Kadangi tai liečia tik 3 metų ketvirčius, tai pavieniams asmenims atitenka primokėti 7,5% prie apmokėtų mokesčių. 1969 m. jų teks primokėti 5%, nes mokesčio pakėlimas galioja tik iki 1969 m. birželio 30 d.

Pavyzdžiui, vedusiai porai su 2 vaikais, uždirbančiai 7.500 dol., 1968 m. teks primokėti 51 dol., panašiai porai su 10.000 uždarbio -- 84 dol. ir t.t.

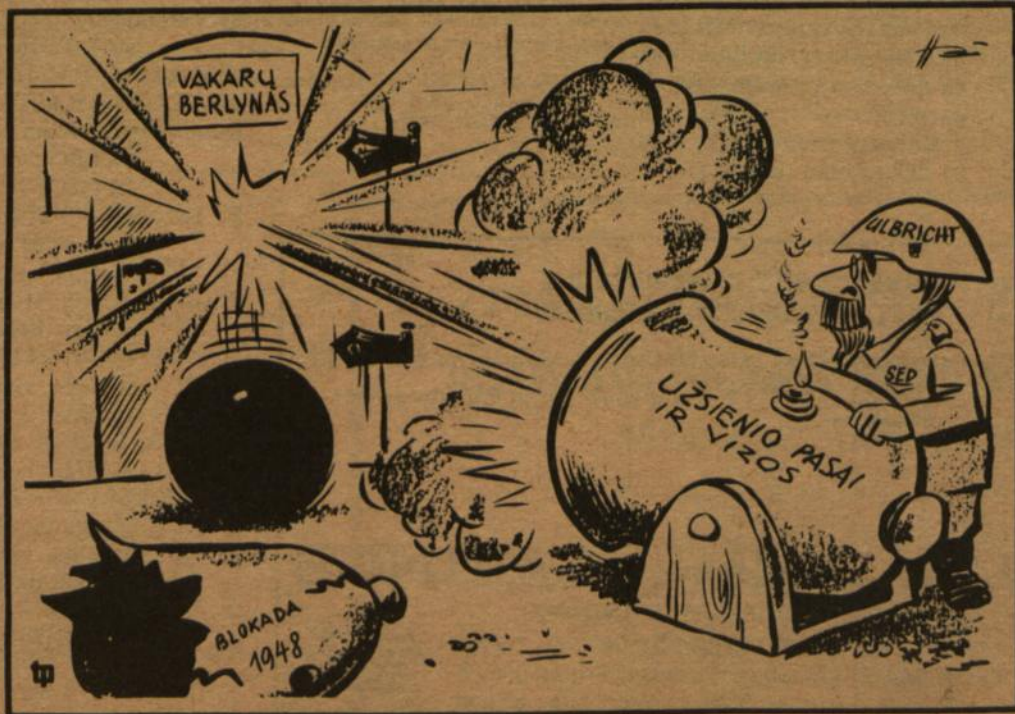
Mokesčių pakėlimas siejamas su Kongreso reikalavimu, kad vyriausybė iš savo biudžeto nubrauktų 6 bil. dol.

● "NETURTINGŲJŲ EISENOS" Washingtono metu birželio 20 d. buvo suimti 77 demonstrantai, bandę užblokuoti susisiekimą prie Žemės ūkio sekretoriato rūmų. Ažarinėmis dujomis policija turėjo apraminti pakilusias nuotaikas ir t.v. Resurrection City, neturtingųjų palapinių mieste. Policija buvo apmėtyta bonkomis, akmenimis ir kt. priemonėmis. Neturt, eisenos vadovas rev. R.D. Abernathy pareiškė, jog reikalavimams dramatiizuoti bus imamas intensyvesnis nepaklusnumo priemonių. Tai reiškia, kad Washingtono laukina aštresnių susidūrimų tarp policijos ir demonstrantų.

● GRAIKIJOS PREMIJERAS G.Papadopoulos pakeitė kai kuriuos ministrų kabineto narius, atleisdamas vieton pakviestas jaunesnius civilius sudidesne administracine patirtimi. Septyni atleisti buvo puolami visuomenės, kaip nekompetentingi užimamai vietai ir kenkia karinės vyriausybės reputacijai.

● VAK. ALJANTAI suvaržė R. Vokietijos gyventojų judėjimą į Vak. Berlyną, reikalaujant specialiu keliu leidimų ir mokesčių. Žinomiems R. Vokietijos politikams iš viso užkirstas kelias keliauti į Vak. pusę.

● SOV. S-GOS Premjeras Kosyginas priėmė Švedijos vyriausybės pakvietimą ir manoma, kad jau liepos 11 d. jis atsisiras Stockholme oficialiam vizitui.

Palengva patrankų kalibras darosi vis didesnis...

"RAUDONASIS ORKESTRAS"

arba nuostabi
špionažo istorija

Tai sovietų šnipų organizacija, veikusi II Pasaulinio karo metu, kuri savo lizdą buvo susisukusi Vokietijoje, o tinklą išplėtusi visuose Europos kraštuose. "Raudonasis Orkestras", arba kaip vokiečiai vadino "Rote Kapelle", Vokietijai pridare milžiniškus nuostolius. Jo agentai buvo įsišverbę net į armijos vadovybę ir jų veikla Vokietijai atsiėjo 200,000 kareivių gyvybių, tvirtino vokiečių kontražvalgybos viršininkas adm. Canaris.

Prancūzų rašytojas Gilles Perrault, gerai susipažinęs su špionažo veikla, keletą metų rinko žinias apie šį pagarsėjusį šnipų tinklą ir padarė nuostabių atidengimų, kuriuos netrukus galėsite skaityti Dirvoje.

LIETUVOJE...

(Atkelta iš 1 psl.)

kauniškių šilko (dirbtinio) audinių fabrikų gaminiai geriausi. Toks sprendimas buvo numanytas iš anksto, — todėl ir visus kitus pavyzdžius suvežė Kauną, o ne Maskvą. Kauno tekstilės chemikai atliko didelį patarnavimą Sovietijos tekstilės pramonės vadovybei. Ji, toji vadovybė, pasistatydino triasetatinio pluošto fabriką, bet ligi šiol ne tik Sovietijoje, bet ir visame sovietiniame bloke nebuvo nė vieno fabriko, sugebančio iš tos medžiagos austi audeklus ar megzti mezginius. Tą paslaptį ištirti ir to darbo išmokyti buvo pavesta Kaune esančiam tekstilės pramonės mokslo tyrimo institutui. Tas darbas pradėtas 1964 metais, ir jis atliktas. Kauno įmonėse triacetatinis šilkas jau gaminamas ir eksportuojamas.

Šiam darbui vadovavo minėtojo instituto direktoriaus pavaduotojas Vladas Brazauskas ir bendradarbiai: Aldona Dobilienė, Vladas Paškevičius, Vladas Lasavičius, Viktoras Kaplanas (jis įrengė "Kaspino" fabriką ir dirbtinių kraujagyslių gamybą, ištyręs iš užsienių gautus pavyzdžius), Jonas Bazevičius ir įmonėse dirbantieji tekstilės prak-

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Fragmentas iš "Lietuviškų vestuvių" Lietuvos pasiuntinybėje Washington. Šios lėlės buvo pagamintos Lietuvos dailininkų prieš karą New Yorke vykusiai parodai ir vėliau paliktos saugoti pasiuntinybėje. Kellasdešimt lėlių, apdengtos tautiniais rūbais, vaizduoja charakteringus papročių momentus iš liet. vestuvių.

tikai — Elvyra Marcinkonienė, Vincas Gailiūnas.

Dėl to lietuviai vėl turi progos ir pagrindo pasididžiuoti savo sugebėjimais ir pranašumu, o Maskva — "dar vienu perlu į Kremliaus žvaigždę"... (E)

LIETUVOS ARCHYVAI RUSŲ KONTROLEJE

Lietuvos valstybės, mokslo ir kultūrinės veiklos bei visuomeninių organizacijų dokumentų archyvai, kiek jų išliko "valymų" metu nesunaikintų, dabar kruopščiai saugomi, tvarkomi ir naudojami. Bet būdinga, kad tų archyvų buvimas, kaip ir pati Lietuva, įlietas į bolševikinės imperijos archyvų visumą, kaip "neatskiriama jų dalis". Šiomis dienomis buvo paminėta net tų archyvų "penkiasdešimtasis gimtadienis", — o jų gimdytojas, pasirodo, buvęs ne kas kitas, kaip pats Leninas: jo įsakymu, pasirašytu 1918 metų birželio 1 d., jie esą įkurti...

Archyvų valdybos "prie LTSR Ministrų Tarybos" beasas viršininkas E. Rozauskas. Tas vardas 1940-41 metais buvo didžiai reikšmingas Kaune, ypač tiems, kurie buvo čekistų-enkavedistų suimti. Rozauskas tada buvo kvotų skyriaus viršininkas ir suimtųjų likimo sprendėjas.

Zodelis "prie" dabartiniam archyvų valdybos pavadinime itin reikšmingas, nes jis rodo, kad "suverinė LTSR" savo archyvų neturi: juos valdo imperijinė valdyba, įsteigta prie respublikinės administracijos.

Į tokias rankas patekę, Lietuvos archyvai atitinkamai ir naudojami, būtent: "Vienas iš svarbiausių archyvinių darbo barų šiuo metu yra dokumentų pa-

naudojimas ideologiniame darbe". Jie atsijojami iliustruoti leidiniams tokiomis temomis: "Kova už tarybų valdžią Lietuvoje", "Tarybų valdžios atkūrimas Lietuvoje" ir t.t. Objektivaus vaizdo ieškantiems tie archyvai uždaryti: be specialaus leidimo net ir pasidairyti, ne tik studijuoti į tuos archyvus neleidžia. (E)

NAUJI DAKTARAI

Kauno Medicinos Instituto sovietinių aukštųjų mokyklų sistemoje jau yra įgijęs tiek pripažinimo, kad gali ir daktaro laipsnius teikti. Gegužės gale šiame institute apgynė disertaciją daktaro laipsniui dvi medikės: Klaipėdos ligoninės akių ligų skyriaus vedėja Ona Jaudegytė ir instituto docentė Jūratė Dievaitienė.

Tuo pačiu metu meno mokslo daktaro laipsnį įgijo ir muzikologas J. Gaudrimas, Vilniaus konservatorijos muzikos istorijos katedros vedėjas. Jam disertaciją ginti teko Leningrado konservatorijoje. (E)

IESKO NAUJŲ GINTARO KLODŲ

Lietuvos gintaro perdurbimo įmonėse ima stigti žaliavos. Dėl kažkurių priežasčių trūkumo nepapildė nė kasyklos ties Karaliaučium. Todėl atgaivina pastangos prieti prie gintaro klotų Kuršių mariose, ties šilute.

Dabartiniai to reikalo tyrinėtojai primena, kad gintaro kasimo galimybės Kuršių mariose buvę tyrinėtoms vokiečių firmų jau pereitame šimtmečiu (1863-1899 m.), bet tie tyrinėjimai likę tų dabar jau nesamų firmų paslaptis...

Dabar geologai grįžę prie tų tyrinėjimų 1959 metais,

ir jų tyrinėjimai patvirtinę Lietuvos "Gintaro" firmos 1928-29 metų tyrinėjimų duomenis. Gintaro klotų šaurinėje marių dalyje esą nuo 7 iki 12 metrų gylyje. Gintaro esą tiek, kad iš 20 kubinių metrų žemės galima išsijoti vidutiniškai 1 kilogramą gintaro, o laimintais atvejais net 1 kg iš penkių kubinių metrų. Manoma, kad 189 kilometrų tyrinėtame plote esama iki 30,000 tonų gintaro. O užimant didesnę plotą ir giliau gręžiant — dabartinėmis priemonėmis tai nebūtų sunku, — būtų galima pasiekti net iki 110,000 tonų gintaro.

Tuo tarpu dar nėra ženklių, kad tas sumanymas būtų greit pradėtas vykdyti. (ELTA)

KAUNIEČIŲ PORĄ VĖL LAIMEJO...

Kauno sporto halėje vėl buvo surengtos pramoginių šokių varžybos, kuriose dalyvavo šokėjų poros iš Rygos, Talino, Minsko, Leningrado, Maskvos, o taip pat iš Vokietijos, Austrijos, Čekoslovakijos ir Jugoslavijos. Pirmos vietos laimėtojams skiriamąją dovaną — "Gintarinę porą" — vėl laimėjo kauniečiai gydytojai Jūratė ir Česlovas Norvaišos. (E)

MAINTENANCE MAN NEEDED

To trouble shoot & repair equipment used in Manufacture of Stereo tapes. Should have electrical & or mechanical background, will train concerning special equipment used. Starting rate \$2.80 per hour with 3 regular increases the first year. Preferable young man with good mechanical aptitude. This is a new position with in company and needed some one interested in growing with company and assuming more responsibility. Apply: 2810 Elliot (14 Mile & Dequindre) STEREO DYNE INC. Troy, Mich. (70-72)

GAMINA RUSAMS, BET NE SAU...

ELTA-PRESSEDIENST, Vokietijos, Šveicarijos, Austrijos spaudai bei vokiškai suprantantiems Europos laikraštininkams ir visuomenininkams Vliko leidiamo informacijos biuletenio gegužės mėnesio laidoj, tarp kitų dalykų, pateikiama išsami apžvalga duomenų apie visų trijų Baltijos kraštų pramonės gamybą 1967 metais. (Parengta remiantis vilniškio LIAUDIES ūKIO duomenimis). Jei dėmesys Baltijos kraštams ir būtų kiek atslūgęs, ši apžvalga negalės nepažadinti pramoningųjų Europos kraštų ekonomistų akies, nes ji statistikos duomenimis vaizduoja, kokiose srityse ir kokiu mastu Rusija naudojasi Baltijos kraštais.

Nurodžius į statistikos vietas, kuriose krinta į akį arba staigus gamybos sumažėjimas vienos šakos, arba pakilimas kitose, krepiamas dėmesys į neišvengiamai iš to išplaukiančią išvadą, kad toks svyravimas negali būti kilęs iš pačiuose Baltijos kraštuose esančių priežasčių, o jis padiktotas "didžiosios tėvynės" pareikalavimų, kurių kaitaliojimas kyla iš kaitaliojimosi Maskvos biurokratijos apskaičiavimuose.

Be to, iki kokio laipsnio pramonė Baltijos kraštuose iš tikrųjų yra Rusijos pramonė Baltijos kraštuose (kaip kolonijose), rodo ir visos eilės pramonės šakų apimtis šiuose kraštuose. Pavyzdžiui, elektros skai-

tikliai ar motorai skalbiams mašinoms Lietuvoje gaminami visai Sovietų Sąjungai (ir net jos eksportui). Latvijoje Sov. S-ga gaminasi tiek elektros lempučių, kiek jų pakaktų visai rytinei Vokietijai, o Latvijoje telefono aparatų kasmet gamina trečdaliu daugiau, negu visa Vakarų Vokietija turi telefonų... Du penktadaliai Sov. S-goje gaminamų radijo aparatų gaminami vien Latvijoje. Estijoje perdirba keturis penktadalius viso Sov. S-goje perdirbamo naftinio skalūno (Sov. S-ga pasisavino Estijos kasyklas). Kai kurių plataus vartojimo dalykų gamyba Baltijos kraštuose irgi išpūsta neregėtai toli už prabangingiausių ribų. Pav., vien kojinių, vyriškų ir moteriškų, Baltijos kraštuose gamina 132 milijonus porų per metus (vien Lietuvoje 74 su puse milijono!), o tų kraštų gyventojams plataus vartojimo dalykų vis dar labai stinga.

Tie duomenys primena Vakarų Europos ekonomistams, kad Baltijos kraštuose esama aukšto ūkinio-pramoninio potencialo, bet kad juo naudojasi Rusija Baltijos kraštų sąskaiton. Galimybę tuo naudotis Rusija įsigijo atviros ir nesutramdytos karinės agresijos būdu. Šiuo smurtišku būdu Baltijos kraštų ūkinis potencialas yra išjungtas iš galimos ir pageidaujamos laisvo Baltijos ir Vakarų Europos kraštų ūkinio santykiavimo sistemos. (E)

SCHOOL GUIDE 1968

SACRED HEART SCHOOL

Resident School for Boys—Grade 4 through 8

BROTHERS OF THE SACRED HEART

ANDOVER, MASSACHUSETTS

(63-77)

NAUJOS, ĮDOMIOS KNYGOS!!! UŽSISAKYKITE PER DIRVĄ!!!

A. Merkelis — SMETONA — Monografija	\$12.00
V. Šliogeris — A. SMETONA — ŽMOGUS IR VALSTYBININKAS	\$2.00
O. J. C. Norem — TIMELESS LITHUANIA	\$4.00
B. Armonienė — PALIK ASARAS MASKVOJE	\$3.00
L. Mitkiewicz — WSPOMNIENIA KOWIENSKIE	\$7.50
(Buv. Lenkijos karo attachė prisiminimai iš Kauno 1938-39 m.).	
V. Volertas — ŠAMOKSLAS — premijuotas romanas	\$3.50
A. Baronas — PAVASARIO LIETUS — romanas	\$2.50
St. Yla — MODERNI MERGAITĖ	\$4.00
Vytė Nemunėlis — MEŠKIUKAS RUDNOSIUKAS	\$3.00
J. Juodis — TAUTOS KELIU — paveikslų albumas	\$7.00
Gr. Šimukonienė — SU DAINA — Lietuviškų dainų rinkinys	\$2.00
J. Budrys — KONTRŽVALGYBA LIETUVOJE	\$2.50
Pr. Alšėnas — MARTYNAS JANKUS	\$4.00
R. Skipitis — NEPRIKLUSOMA LIETUVA	\$7.00
Dagys — SKULPTŪRŲ IR PAVEIKSLŲ REPRODUKCIJOS (angliškų įvadu ir parašais)	
A. Vaičiulaitis — GLUOSNIŲ DAINA — PAVAVIMAI	\$2.50
J. Mekas — PAVENIAI ŽODŽIAI — POEZIJA	\$4.00
A. ŠKĖMOS RASTAI I tomas	\$6.00
Dambriūnas, Klimas, Schmalstieg — INTRODUCTION TO MODERN LITHUANIAN	
P. Tarulis — VILNIAUS RŪBAS — minkštais viršeliais	\$3.00
J. Gliuda — THE SONATA OF ICARUS (Ikarų Sonata — angliškai)	\$5.00
J. Švaistas — DANGUS DEBESYSE kietais viršeliais	\$3.75
Mykolas Vaitkus — NEPRIKLUSOMYBĖS SAULEJ (Prisiminimai — 1918-1940)	\$3.75
LITERATŪROS METRAŠTIS — Trečioji Pradalė ar Ketvirtoji Pradalė kietais viršeliais	
J. J. Daužvardis — POPULAR LITHUANIAN RECEIPES	\$2.00

DIRVA,
6907 Superior Avenue,
Cleveland, Ohio 44103

PLANINGAS TAUPYMAS

5 1/4%

Mokamas už vienų metų taupymo ląštus nuo išdavimo datos (\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00).

MOKA GERUS DIVIDENDUS. PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

4 3/4%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

DIRVA

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103

Telephone: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00, Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00, Dirva išeina tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

NUGALĖKIME JAUNŲJŲ KUKLUMO KOMPLEKSĄ

Ne tik tautininkų tarpe, bet ir kitose organizacijose esu girdėjęs iškeliant sumanymų, kad reikia į darbą pritraukti jaunimą. Kad reikia, daug kur sakoma, tik nedaug kur sugalvojama kaip, ir dar mažiau tuo reikalu kas nors daroma. Tiesa, galime pasidžiaugti su Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Chicagos skyriaus pirmininku P. Vebra ir jo kolegomis valdyboje, kad jie sugebėjo į tautinės srovės darbą įtraukti visą eilę jaunųjų neolituanų, bet kaip gi su visais kitais skyriais ir visomis kitomis organizacijomis? Atrodo, kad daugelis pasitenkina nuleidę rankas sakdami "neateina"...

Klausimas yra labai rimtas ir jis liečia ne vieną ar kitą organizaciją, bet visą lietuvių išeiviją. Pagaliau, jaunimo klausimas gi iškyla ir visos dabartinio meto žmonijos problemose. Tik čia jau jis ne tiek "iškyla", kiek iškeliamas tų propagandinėmis priemonėmis besinaudojančių šauklių, kurie turi interesų, nesietinų su padorios visuomenės, kilnesnių idealų siekiančios bendruomenės reikalais. Tuo būdu prieiname prie didelės grupės jaunimo, kuriame dar neišnyko respektas vyresniesiems, kuriame dar yra vietos idėjoms, puoselėjamos geresnei, aukštesnei ir kilnesnei visuomenei ugdyti.

Respektas vyresniajam yra viena iš dorybių, kurią tenka kartu apginti respektuotinu darbu. Kai vien tik vyresniškumas tesudaro respektui pagrindą, jaunesniųjų tarpe tas respektas virsta "susilaikymo ir ignoravimo dorybe". Senosios ir jaunosios kartos santykiuose dažnai į tą aplinkybę neatsižvelgus, atsiranda sunkiai atitaisomų spragų.

Reiktų nevengti ir vyresniesiems iš reikalaujamo respekto aukštybių pažvelgti į gyvenimo tikrovę ir svarstyti ne vien tik pačią santykių su jaunesniaisiais problemą iš formalios pusės, o pažūrėti į tas gyvenimiškas bendravimo galimybes, kurios greičiau ir tikriau galėtų atnešti abipusę naudą.

Yra šimtai progų, labai paprastų, nereikalingų šokių šventės apimties, bet telpančių ir mažesniame ratelyje, o kartu parodančių šilumą, respektą ir dėmesį jaunajai kartai, kuri savo keliu į tai reaguotų kitaip, negu į ją visą laiką tik iš vyresniškumo pjedestalo žiūrint. Asmeniškai ir mažesniu organizaciniu mastu parodytas dėmesys, koks netikėtai gestas priveda prie nuoširdaus ir prasmingo bendradarbiavimo, kuris gali nešti derlingą vaisių tiek organizacijai, tiek visai visuomenei.

Nerevoliucionieriškas, nehippiškas, ne išskirtinai kraštutiniui iekantis, o sąmoningas jaunuolis savo esmėje yra kuklus, vengias kištis į tuos taip vadinamus vyresniųjų reikalus. Tą jų kuklumą nugalėti reikia ir galima atidavus dalį reikalaujamo respekto ir jam, tam jaunuoliui, kuris taip pat gyvena sava ateities vizija, savo idėjomis ir savo bendruomeniškumo jausmu.

Raskime progų jį pagerbti mokslą baigus, raskime progų supažindinti jį su mūsų siekais ir idealais, raskime progų pasitaikančius nuomonių skirtumus išlyginti ir dėl jų išsiaiškinti. Suteikime savo galimybių ribose lietuviškam jaunimui progų bendrauti savo tarpe, remdami jų užsimojimus, vasaros stovyklas, jų veiklą mokslo metu.

Kai patys vyresnieji ne vien tik reikalaujame ar pageidaujame, bet ir aktyviau bei konkrečiau domėsime jaunosios kartos gyvenimu, lengviau bus nugalėti jų kuklumą, kurį vadiname vengimu lietuviškojo darbo. Gal pamatysime, kad klydo daug kur ir vyresnieji, ilgai laukdami jaunųjų atėjimo.

Mums rašo

DĖKUI UŽ DĖMESI

Dėkoju už dėmesį Lietuvių Foto Archyvo veiklai, ypač už straipsnį

"Lietuvių išeivijos dokumentacija filmuose" (Dirva, 1968 birž. 10 d.). Jei ir toliau susilauksime tokios gražios paramos iš spaudos, reikia tikėtis, kad mūsų filmo kelias bus tiesesnis ir ne toks vingiuotas. Labai prašau ir toliau mūsų nepamiršti.

Jūsų iškelta mintis apie anksčiau susuktą filmų rinkimą yra mums labai prie širdies. Viešai dar niekur neskelbėme, kad tokius filmus renkame, bet privačiai, pasitaikius progai, pa-

"Paramos" savininkai J. Janušaitis ir J. Mažeika dalinasi su Trečiosios Tautinių Šokių Šventės komiteto pirmininku dr. Leonu Kriaučeliūnu šventės rūpesčiais ir jai paremti įteikia 500 dol. auką. V. Noreikos nuotrauka

"PARAMOS" PARAMA TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTEI

Chicagos lietuviškoji "PARAMA" šiais metais atšventė savo penkerių metų darbo sukaktį naujose patalpose. Šią maisto ir gėrimų krautuvę žino plačiai ne tik Chicagos ir artimųjų apylinkių lietuviai, bet ją aplanko svečiai ir iš tolimiausių lietuviškųjų kolonijų bei Kanados. "Paramos" savininkai Jurgis Janušaitis ir Jurgis Mažeika prekybą pradėjo daug seniau ir nuo mažos krautuvėlės išaugo į tikrai gražią ir pavyzdinę prekybą.

"Paramoje" apsilankęs nustebsi. Čia visi tarnautojai lietuviai. Daug dirba studentų-čių ar aukštesniųjų mokyklų lankančio jaunimo, kuriam kitur laikino darbo surasti sunkoka. Tai tikrai lietuviško veido prekyba. "Paramos" savininkų kelias į sėkmę nebuvo lengvas. Septynios darbo dienos savaitėje ir nuo ankstyvo ryto iki vėlumos, tačiau jų darbštumas ir malonus patarnavimas bei personalo mandagus elgesys užtikrino šios prekybos sėkmę.

kalbina buvusius ir dabartinius filmo entuziastus savo turimą medžiagą neužmesti į užpečkį. Visai neseniai dr. J. Puzinas atsiuntė Archyvu tris 8 mm filmukus apie dail. Povilą Puziną. Tai gal būtų viintelė filminė medžiaga apie šį dailininką. Tenka manyti, kad laikui bėgant, atsirastų daugiau tokių, kurie panašiai padarys kaip dr. Puzinas.

Algimantas Kezys, SJ
LFA reikalų vedėjas

"Paramos" klientai didelėje daugumoje lietuviai. Todėl ir "Parama" lietuviškuose reikaluose nelieka abejinga. Kada tik užsuksi į ją, čia rasti vis sutiksi tai organizacijos atstovą, ar tai kitokiu būdu aukas renkanti vis lietuviškam reikalui.

Mūsų metinė sąmata lietuviškiems reikalams stambi, o šiais sukaštuviniiais metais aukų prašančiųjų dar pagausėjo, kad sąmatą perviršinsime -- kalbėjo besisąsodami "Paramos" savininkai, pasirašydami aukų lapą kažkokiam tikslui, bet, atrodo, nemažą sumą.

"Paramos" neaplenkė ir Trečiosios Tautinių Šokių šventės komiteto pirmininkas dr. Leonas Kriaučeliūnas. O juk jam atsakyti tikrai negalima. Jis ir tikslą gražų pristato -- jaunimą į šventę atgabenti juk reikia.

Gal kokią penkšimtį, vyrai, išmesite. Tik, kad jus spaudžia aukų laukiančiųjų eilė, bet gi Šokių šventė šiais metais išskirtinas įvykis. Marios džiūgaujančio jaunimo suplausk į Chicagą, tad ir komitetas nori, kad šiam jaunimui ši šventė visais atžvilgiais paliktų kuograziausią įspūdį. Kelionės dalies apmokėjimas tegul bus jiems kuklus atpildas už jų ištisų metų darbą -- iškalbingai dėstė motyvus dr. Leonas Kriaučeliūnas "Paramos" vyrams.

Tegul visais keliais suskrenda šokantis jaunimas ir tegul įrodo visiems abejojantiems, kad jis ruošiasi ateityje subanguoti didelę, didelę lietuviškojo darbo vilnį. O jų pastangoms

paremti štai čekutis -- 500 dol. auka. Jums, dak-tare, sėkmės -- palinkė-jų "Paramos" savininkai J. Janušaitis ir J. Mažeika, įteikę savo auką. Į "Paramą" dar daug kartų atsilankys aukų rinkėjas. O šioms vyrams sėkmės prekyboje ir lietuviškosios visuomenės nuoširdus ačiū.

Liepos mėn. 7 d. liks ilgam atmintina. Mūsų šokantis tautinius šokius jaunimas, tūkstančiai svečių ir graži šventės programa sudarys vieną nedalomą didingą lietuviškąją demonstraciją ir gyvai liudys, kad mes po svetimu dangumi dar ištersime ateinančius dešimtmečius ir kova už Lietuvos išsilaisvinimą nenutils.

Visi keliai teveda laisvojo pasaulio lietuvių į Chicagą Liepos 7 d. savaitgaliui.

jvš

SVARBUS ĮVYKIS

Šiais metais lietuvių visuomeniniame gyvenime, be kitų svarbių įvykių manau vienas iš svarbiausių yra III Lietuvių Tautinių Šokių šventė. Ši šventė juo reikšmingesnė, nes ji vyksta kaip tik šiais jubiliejiniais metais. Į ją atvyksta iš viso pasaulio lietuviškasis jaunimas. Tokį svarbų įvykį negalima neatžymėti ir filatelijos srityje. Tad šiam tikslui yra išleistas specialus paminėjimo vokas.

Kita nemažesnės reikšmės yra ir Prūsų Lietuvos patriarcho-filosofo ir rašytojo Viliaus Storastos-Vydūno sukaktis. Jo garbingai atminčiai, o taip pat ir visos Prūsų Lietuvos prisiminimui šiai svarbiai sukaktčiai yra išleistas paminėjimo vokas.

Vokai gaunami pas Ant. Belešką, 6921 S. Claremont

Ave., Chicago, Ill. 60636. Jų kaina 15 centų už vieną, plus pašto išlaidos.

Su nemažesne atyda tektų dar stabtelėti ir prie lapkričio 22 d. Tai Kražių Skerdynės, kurios sukrėtė visą Lietuvą ir nuaidėjo po platų pasaulį. Tad ir šiam įvykiui paminėti to paties autoriaus bus išleista lapkričio mėn. paminėjimo vokas. Nepraleiskite retos progos. Norintiems bus užantspauduota specialia jubiliejinių metų antspauda.

Ant. Beleška

"GYVATARO" ISVYKA

Daugelis mūsų tautiečių teiraujasi, kokių pagrindų ir kokiom aplinkybėm Hamiltono "Gyvataras" buvo išrinktas atstovauti Kanadą Tarptautiniam Festivalyje Prancūzijoje. Paduodame Kanados Tautinio Meno Tarybos direkt. L. Kossar KL B-nės Hamiltono apyl. valdybos pirm. A. Juozapavičiui rašto ištraukas:

"...išrinkimas Hamiltono grupės buvo atliktas iš aštuonių Ontario finalinių grupių, kurios buvo pasiūlytos mūsų National Board of Directors Executive Council.

Sveikiname Jūsų grupės išrinkimą ir esame tikri, Gyvataras savo pasirodymais atstovaus Kanadą pačiam aukščiausiam laipsnyje, išpildydamas dalį savo programos kartu su Montrealeo Les Danseurs du St. Laurent grupe.

Kadangi abiem šiom tautinių šokių grupėm buvo paskirti Kanados šimtmečio proga kelionpinigiai jų gastrolėse Kanadoj, tad ir mes be jokių abejonių rekomendavome Gyvatarą ir Montrealeo Les Danseurs du St. Laurent Kanados Užsienių Reikalų Departamentui, kuris padės tolimesniuose kelionės reikaluose." Pasirašė L. Kossar, Kanados Tautinio Meno Tarybos Vyd. Direktorius.

Dviejų savaitių laikotarpyje Gyvataro išvykai paremti suaukota 426 dolerių.

Išvykos Komitetas

Skaityk ir platink
DIRVĄ

HELP WANTED MALE

EXPERIENCED
PLASTIC EXTRUSION SET UP MEN
and
EXPERIENCED PLASTIC INJECTION
SET UP MEN.
Must be experienced in Colored Vinyl.
For all shifts.
Steady work. Fringe benefits
Send resume to
HOWELL INDUSTRIES
1560 E. Milwaukee, Detroit, Mich.
(67-86)

LINE ATTENDENT

Starting rate \$2.40 hourly, with three regular increases the first year. Company paid insurance. Duties consist of warehousing stock, supplying line with power and clean-up at end of shift. Preferably 18-25 years old with own transportation. Apply:

STEREO DYNE INC.
2810 Elliot, Troy, Mich.
(313) 585-1440 (70-73)

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

"DIALOGAS SU KRAŠTU" (37)**BRONYS RAILA****REAKCIJA IR DARBININKAI**

Iš tikrųjų, man mažai terūpi, kaip kieno būsiu pavadintas, ar kokią kas ant kaktos užklijuos etiketę. Tai yra tik žaidimas komplimentais ar išbarimais, pagyrimais ar išniekinimais, smulkus asmenišką paspalvinimas, neišsprendžiantis jokio klausimo. Žaidimas, virstantis visiškai juokingu, kai tam pačiam asmeniui dėl tų pačių reikalų klijuojamos labai skirtingos, diametrališkai priešingos etiketės.

Etiketės spalvom išgauti kartais griebiamasi visiškai absurdiškos argumentacijos. Pavyzdžiui, tokios, kaip Brooklyno "Vienybėje", kurią minėjau praėjusį kartą. Aš esąs "smetoniausias" dėl to, kad "Smetona su visa tautininkų partija įeina į fašizmo lagerį", o įeina dėl to, kad "esminė fašizmo esmė yra vadizmas".

Jeigu vadizmas yra fašizmo esmė, tai labai daug praeities ir dabarties partijų, sąjūdžių ir religijų "įeina į fašizmo lagerį". O ypač rusiškasis bolševizmas, kuris turėjo neklaidingąjį savo idėjos vadą Leniną ir po jo – Rusijos proletariato, viso pasaulio darbininkų ir valstiečių, pagaliau "visos žmonijos" išmintingiausią ir genialiausią vadą Staliną, iš kurio sukurtos laisvos ir laimingos imperijos kaž kodėl pabėgo už sienį net jo vienintelė dukterė Svetlana.

Reiškia, mažiausiai per 30 bolševikinės sistemos kūrimo metų ir Rusijoje buvo fašizmas. Gal tad ne visai veltui ir dabar bolševizmą daugelis vakariečių, satelitinų kraštų intelektualai ir net kai kurie sovietų rašytojai vadina raudonoju fašizmu.

Streikuojantis reaktionierius...

Kiek kvailas bebūtų "Vienybės" silogizmas, aš jo neatmetu, jis man naudingas ir turi grūdą tiesos. Ne tiek naudingas, kiek gyvenamiesiems laikam būdingas ir pakaruokliškų humoru trykštantis betgi man buvo sovietinių Lietuvos rašytojų sąjungos organo – "Pergalės" žurnalo tvirtinimas. Kaip aną kartą citavau, čia sovietinis politrukas kultūrinams ryšiams su užsienio lietuviais tvarkyti, Vyta. Kazakevičius, ne pirmas ir tikiuos ne paskutinis mane apipiešė nė kiek nesvyruodamas: – kraštutinis reaktionierius (!)...

Tai stipriausias komplimentas, kokį iš anapus esu girdėjęs. Sovietiniame žodyne jis apima viską, ką tik nori: smetonininką, fašistą, hitlerininką, buržują, kapitalistą, darbo liaudies kraujo siurbėlę, antisovietinį šiukšlę, šnipą, buržuazinį nacionalistą, banditą ir tt. Ir čia nusipelnę reaktionieriaus vardą ne tik šiaip sau per vidurį ar truputį iš šonų, bet "kraštutinio", tarptautiškai sakant, ekstremisto reaktionieriaus – yra pažymėtinas ir gal būtų net pagerbtinas komplimento dosnumas.

Bet pažiūrėkim, kaip su tokiom etiketėm kartais būna gyvenimo tikrovėje, kasdieninėje ir gyvoje dalykų pynėje. Pokštinga likimo ironija panorėjo, kad kaip tik dabar (1968 m. birželio 14, 15 ir 16 dienomis), kada laisvalaikio rašau apie šias kraštutinio reaktionieriaus ir kitų etiketėjų esmes, didžiai kapitalistinės Reynolds Metals Bendrovės trijų Los Angeles branšų (gamybos ir prekybos sandėlių) darbininkai dieną prieš tai išėjome į streiką.

Mes, tų įmonių darbininkai, visi priklausom Printing Specialties and Paper Products darbuotojai ir birželio 13 d. beveik vienbalsiai pasisakė už streiką, kai derybos tolesnei darbo sutarčiai prailginti baigėsi mums per daug nepatenkinančiai. Dabar aš kiekvieną dieną, sekmadienį įskaitant, vykstu prie firmos fabriko ir sandėlių po 4 valandas piketuoti, į unijos susirinkimus ir tt. Streiko tikslų pilnai greičiausia nelaimėsim, bet esam solidarūs, geros nuotaikos ir gal kompromiso būdu vėliau šiek tiek pasieksim mūsų darbininkų būklei pagerinti.

Įdomi formulė: – kraštutinis reaktionierius piketuoją – prieš siurbėlišką kapitalizmą – jo darbininkų unijos streiko metu...

Paklusnus revoliucionierius

Šis šiokiadieninis vaizdelis sovietinės Lietuvos skaitytojui (jei ten būtų laisvė užsienio lietuvių spaudą skaityti, kaip mums sovietinė...) ir taip pat jos darbo klasės gerovės kūrėjams kompartijos vadams, spėčiau, būtų kiek rūkštus ir net, baltašiška sakant, gal truputį demagoginis.

NEPAMIRŠK GIMTŲJŲ NAMŲ

Iš Vilniaus atėjo laiškas rašytas birželio 11 d. "Tu prisiminki mūsų tėvynę brangią. Nors tu esi nuo jos toli toli. Nors ir graži šviesios šalies padangė. Gimtųjų namų pamiršti negali". Pasakymas išspaudė ašarą. Ji nusirito per skruostus.

Žodžiai iš Lietuvos, -- Brangūs tėvai, bran-

kurioje užgrobkas sakko: "Išnaikinkime juos, kad nebebūtų lietuvių tautos".

Tai prisilėgtųjų lietuvių šauksmas ir mus: "Būkite ištikimi Lietuvai, išžėlę iš pačios Lietuvos žemės. Lietuvoje esate gimę, Lietuva yra jūsų tėvynė."

"Demagogijos" elementas čia yra. Nemint aukštesnių kategorijų, kur darbininkams reikia išigyti painesnių specialybių, mūsų firmų pradinis darbininko atlyginimas dabar yra beveik 3 doleriai už valandą ir vėliau didės. Tai yra mažiausiai 3-4 kartus aukštesnis atlyginimas, negu sovietinės Lietuvos ar Rusijos darbininko, kuriam "visi šalies turtai ir fabriškai priklauso". O palyginus rublio ir dolerio realią perkamąją galią, daugeliu atžvilgių bus kone dešimt kartų aukštesnis.

Tad sutiksiu, kad situacija yra rūkščiai demagogiška. Ir mes vistiek dar streikuojam, piketuojam, nepatenkinti, reikalaujam daugiau, grumiamės su mus išnaudojančio ir milijoninius pelnus siurbiančio kapitalizmo vergijos retežiais! O mūsų tokie pat broliai darbininkai Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Panevėžyje, kaip nuolat tvirtina Sniečkus, jo mokslininkai, rašytojai ir poetai, – yra patenkinti, laimingi, džiaugiasi pažanga ir darbo liaudies geroje, už tą sunkaus ir slogaus skurdo laimę dėkingi savo vietiniams vadams ir Kremliaus vyriausiesiems broliams, niekada nestreikuoja ir praktiškai neturi teisės streikuoti, nes gerai žino, kaip su jais už tai pasielgtų komunistinės valstybės turto ir kapitalo valdytojai ir jų policija. Norom ar nenorom, – turi būti paklusnūs savo ponui.

Taip įsitalpinus į gyvenimo tikrovę, nesigriebiant jokių per didelių marksizmo ir abstrakčių teorijų, mūsų diskusija galėtų lengvai išsispręsti. Tai yra mano socialinė ir politinė pozicija Amerikoje per pastarus 18 metų, kurią sovietinis valdininkas V. Kazakevičius aptaria, kaip kraštutinio reaktionieriaus. Gi savo poziciją jis turbūt vadintų jei ne kraštutinio, tai bent nuosaikaus, o greičiausia, paklusnaus revoliucionieriaus (?).

Viską reakcina gamtinė raida

Deja, čia mes jau skirsimės savo "filosofijomis". Ir ne tik mudu du, bet tūkstančiai šiaipus ir anapus, dešimtys tūkstančių, ir kaip sovietiniai rašytojai su savo saugumo organais gerai žino – didžioji, didžiausioji lietuvių tautos dauguma.

Ir čia ir ten mes visi siekiame didesnės ekonominės gerovės, daugiau socialinio teisingumo, skais-tesnės dvasinės laisvės ir laimės, gilesnės teisybės ir lygybės, daugiau žmoniškumo, ką visa įvairūs fanatikai brutaliai spraudžia į ideologinius izmus, kasdienos gyvenime iš tikrųjų neturinčius labai svarbaus vaidmens. Ką gi reiškia ta skambiausių tarškalų propaganda apie laisvą ir nepriklausomą sovietinę Lietuvą, net apie laisvą ir laimingą didžiąją Rusiją, kaip eilinis jos žmogus supranta ir mato, kad jis neturi laisvės, jo gyvenimas vis skurdus, nėra jokios lygybės ir kad valstybinis kapitalizmas per tiek metų niekaip nesugeba suteikti jam daugiau gerovės, negu kitur privatinis.

Kadaise revoliucinis komunizmas Rusijoje įkūrė santvarką, kuri igainiui virto visais atžvilgiais galutinai reakcinė. Dėl to netekti per daug stebėtis: tokia yra maždaug visų santvarkų gamtinė raida. Ji slėgia, slopina opozicininkus, subiuokrą-tėja, susikausto savo pačios dogmomis, smurtu stengiasi išsilaikyti tokia, kokia yra. Ar ne tragiškas juokas, kai Čekoslovakijoje, Jugoslavijoje ar ir Rusijoje užkietėję vakar dienos stalinistai beilėnistai jau pačių jaunesniųjų komunistų vadinami raudonąja buržuazija ir konservatoriais (taigi, re-akcininkais), tuo tarpu permainingų ir demokratėjų išsiligusieji siekiasi puošnesnės liberalų etiketės.

Visa tai matyti ir Lietuvoje. Tik čia bolševizmo reakcingumas yra dvigubas, nes susijęs dar su didžiarusišku imperializmu, lietuvių tautos laisvės ir nepriklausomybės siekių ir idėjų smurtiškiausiu slopinimu. Tai grynakraujės formos reaktionieriškumas, kurio įnagiais ir tarnais prieš savo tautos laisvės valią išvirto kompartijos kazakevičiai ir visi jiems panašūs. Dažniausiai tokie, kurie patys nė vienos dienos nedirbo fabrike, nėra nei valstiečiai, nei darbininkai, ir tik minta pajungtos lietuvių liaudies prakaito vaisiais, kaip parazitai.

Ir matot, kaip tokie reakcijos įrankiai ir "kraštutiniai" liaudies parazitai šiandien šoksta mus diskriminuoti reaktionieriais. Jie be abejo jaučiasi saugūs, kad rusiškos NKVD užuovėjos priedangio nė vienas pajungtas lietuvis dar neišdrįs jiems už tai papiketuoti į užpakalį. Tikiu, kad ateis laikas, kada galbūt ir tas lietuvis išdrįs...

gūs vaikai, giminės, draugai, bet gimtoji žemė suima visas šias meiles" (Ciceronas).

Patriotizmas – meilė, ištikimybė žemei, kurioje gimėm -- nėra tik jausmų išraiška, prlimtina ar ne pagal mūsų polinkius, bet tai yra pareiga. Pareiga, net dorybė, išplaukianti iš Ketvirtąjo Dekalogo įstatymo.

Tai pareiga tėvams,

kurie davė gyvybę; taip pareiga broliams, sesėms, kurie paeina iš tų pačių tėvų; tai pareiga kraštui, kuriame susikūrė mūsų tauta. Ši pareiga yra dėkinga valia mūsų tėvams.

Nutolome nuo savojo krašto, bet tebeesame jam skolingi. Būti kitos šalies piliečiu šios pareigos nemažina.

Amerikai, kaip jos piliečiai, reiškiamo pa-

Skulptorės Kepalaitės skulptūra "Creation" (bronzos), kurią nupirko Philadelphia Meno Akademija. Kepalaitė yra garsėjanti lietuvių skulptorė, kurios darbus labai gerai įvertino pasaulinio garso skulptorius Jacques Lipchitz.

klusnumą, pildydami įstatymus, teisingumą. Bet Lietuva taip pat reikalauja iš mūsų meilės, atsidavimo.

"Nors ir graži šviesios šalies padangė..." Graži, turtinga Amerika sužavėjo kai kuriuos iš mūsų. Kai kurie lietuvių sumaterialėjo. Materialistui nebereikia tėvynės, nes jis paliko ten tik medžiagą. Materialistas nesutinka su patriotizmu. Todėl nenuostabu, kad tie, kurie leidžia dienas prie ežerų, miškų, vilų, "farmų", lietuviškais dalykais nebesidomi. Antri, pasišovę į materializmą, išmokę amerikoniškai nusikeikti, nubraukę pusę pavardės, nes "aš esu amerikonas, nieko nebe padės lietuviška veikla". Dar kiti pakeitė pavardes, kadangi norėjo vesti ne lietuvaitę, ar tekėti už lietuvio.

Dėl tokių vedybų prisimintina pasakojimas iš Teisėjų knygos (14-1) "Samsonas Tamnate pamatė moteriškę iš Filistinų dukterų ir sako tėvams: -- meldžiu, kad man tą moteriškę imtumėt žmona. Tėvai jam tarė: argi nėra moteriškės visoje mūsų tautoje, kad nori imti žmoną iš Filistinų". Tokios vedybos buvo prieš tautos įstatymų dvasią, nors ir nebuvo griežtai uždrausta moterystė su kitataučiais.

Lietuvė motina sako: -- Dukryte, nebėgiok su nelietuviais berniukais.

-- Mamyte, neužmiršk, kad aš jau 20 metų! -- atkirto dukrytė. "Jie tolsta nuo mūsų tautos; jie dingsta iš jos. Tai jau menki lietuviai. Jie negalvoja apie Lietuvą. Jie jaučia, bet nebe lietuvių jausmais. ("Smetona" 87 p. Merkelis).

Įvyksta vedybos tarp katalikų ir nekatalikų. Tai yra pavojingos vedybos dėl skirtingų tikybiškų įsitikinimų. Bet pavojingumas gali būti

pašalintas. -- "Netikintis vyras yra pašventinamas tikinčios moteriškės yra netikinti moteriškė -- pašventinta tikinčio vyro". Šv. Povilas korintiečiams 1-7:14.

Žmogus sutvertas taip vadinamai žmogiškai meilei: duoti ir imti meilę.

Bet mūsų tautinėje nelaimėje, vedybose tarp lietuvių ir nelietuvių, turėtų būti duodami lietuviškai meilei pažadai. Kaip vedybose tarp katalikų ir nekatalikų pasižadama vaikus auklėti katalikiškoje dvasioje, taip panašiai galėtų būti ir mišrioje vedybose tautiškumo atžvilgiu. Lietuvis, sudarydamas šeimą su nelietuvių pasižada auginti vaikus lietuviškoje dvasioje. Šunkus dalykas. Bet, jei yra meilė, sunkumai lengvėja. Jei kitatautis myli lietuviškąją pusę, gali pasižadėti vaikus auklėti lietuviškais keliais: lietuviška kalba, jos tobulėjimui lietuviška skaitlyba, lietuviški pokalbiai šeimoje. Tokių šeimų kaip pavyzdžių, galime suieškoti ir be žvakės mūsų tarpe.

Šeimoje pasirodė pirmojo kūdikio šypsena, vaikutis mato motiną, tėvą ir šypsosi. Vaikelis auga. Tėvai jame kuria lietuviškąją – tautiškąją sąžinę -- savigarbą.

Jei nėra lietuvių tautinės savigarbos, negalės mūsų tauta darytis skaitlinga. Tautinė savigarba, tautos rasės didingumas (pagal Dr. Joną Balį).

Iš Lietuvos ateina prašymai -- "Gimtųjų namų tu pamiršti negali".

Jonas Paskutinis

M/F HELP

PUBLIC HEALTH NURSE-- Generalized program in city of 6,000, central Wisconsin. Generous salary, auto allowance, liberal fringe benefits. Eligibility for Wisconsin registration and P.H.N. certification required. Contact Waupun Health Dept., 201 E. Main St., Waupun, Wis. (64-73)

Pagerbė 'Mūsų Lietuvos' autorių ir leidėjų

Akademiniškas skautų sąjūdis gegužės 26 d. Jaunimo Centre, Chicagoje buvo su-ruošęs "Mūsų Lietuvos" au- toriaus ir leidėjo pagerbi- mą.

Pagerbimo išskilmės pra- vedė Chicagos akad. skautų sąjūdžio pirm. S. Grėbliū- nas, savo kalboje pasidžiau- gęs, kad šis leidinys bus naudingas ne tik dabar, bet ir tolimoje ateityje.

Gen. kons. dr. P. Dauž- vardis priminė: jei turėtu- me bent tuziną tokių kaip Br. Kviklys, visos sritys bū- tų aprūpintos reikiama- is veikalais.

Kalbėjo ir ML leidėjas J. Kapočius, savo kalboje pa- sidžiaugęs, kad su Br. Kvik- liu darbas ejęs sklandžiai. Stebėjosi Br. Kviklio darbš- tumu, įstengus rasti laiko nuo darbo fabrike atliekant tokį milžinišką ir sunkų darbą. Susirado įvairiuose pasaulio kraštuose virš ke- turių šimtų talkininkų. Ke- turių metų bėgyje sugebėjo spausdinimui surinkti ir paruošti keturiems tomams medžiagos, gausiai iliustru- jant aprašomas vietas nuotraukomis.

Stud. Rūta Domarkaitė perskaitė sveikinimus iš JAV, Anglijos, Vokietijos, Italijos, Kanados ir iš Lie- tuvos, net ir iš Sibiro.

Geografas Ant. Bendo- rius, atvykęs iš New Yorko, savo kalboje prisiminė, kad lietuvių tauta panašaus veika- lo neturėjo. Veikalas pa- ruoštas ir išleistas tremties kelionės metu, toli, toli nuo gimtojo krašto.

Bibliografas stebisi, kaip tokiose sąlygose galima to- kį veikalą išleisti. Viena amerikoniška knygy lei- dykla apskaičiavusi, kad to- kį veikalą angliškai išleisti kainuotų 180,000 dolerių.

Vyr. skaut. Eug. Vilkas pravedė Br. Kviklio pake- limą į akad. skautų garbės narius.

Vyr. sk. V. Statkus papa- sakojo, kad Bronius Kvik- lys jau prieš 40 metų įsi- jungęs į skautiškąjį gyve- nimą. Buvęs aktyvus ne tik jaunystės dienomis, bet tremtyje bei šiame krašte. Buvęs ir tebesąs kruopštus spaudos darbininkas.

Perskaitytas aktas, ku- riuo Br. Kviklys pakeliamas į Akad. skautų garbės na- rius.

Meninėje dalyje solistė Nerija Linkevičiūtė, akom- panuojant Alv. Vasaičiui, padainavo keletą dainų.

Pagerbimo išskilmės bai- giantis prabilo ir autorius Bronius Kviklys. Pasakojo, kad ML veikalą beruošiant turėjęs gražų būrį bendra- darbių, kurie buvę įvairiuose pasaulio kraštuose, turė- ję net tremtinių tarpe Si- bire. Esą talkininkų, kurie jau iš gyvųjų tarpo pasi- traukė. Jie pagerbti atsisto-

jimu. Paskelbė buvusių ben- dradarbių sąrašą ir jiems nuoširdžiai padėkojo už prielankumą ir atliktą dar- bą. Dėkojo už pagerbimą. Dėkojo visiems, kurie bet kuo prisidėjo. Antram ML tomui pasirodžius, gavęs 1000 dol. premiją iš Ohio Lietuvių Gydytojų Sąjun- gos. Dėkojo marijonams ir jėzuitams už leidimą nau- dotis jų archyvais, bet sy- kiu nusiskundė, kad vietinės lietuviškos kilmės sese- lės neįsileidusios į savo tu- rimus archyvus bei knygy- nus.

Parengimo vyriausis šei- mininkas buvo akademiniškas lietuviškasis atžalynas. Jau- nimas ruošė, kvietė sve- čius ir visais reikalais rū- pinosi, jaunimas vadovavo, jaunimas ir svečius vaišino.

Mačiau šventės dalyvę nusiperkant "Mūsų Lietu- vos" 4-to tomo 2 egz. Pasi- teiravus atsakė, kad turinti 2 anūkus, šiais metais baigusius aukštesniąją li- tuanistinę mokyklą. ML ketvirtame tome kaip tik aprašoma vietovė, iš kurios ji kilusi.

Pobūvis praėjo darniai ir šiltoje nuotaikoje.

J. Ervydis

NAUJI LEIDINIAI

JAUNIMO CENTRAS ANTRAME DEŠIMTMETyje

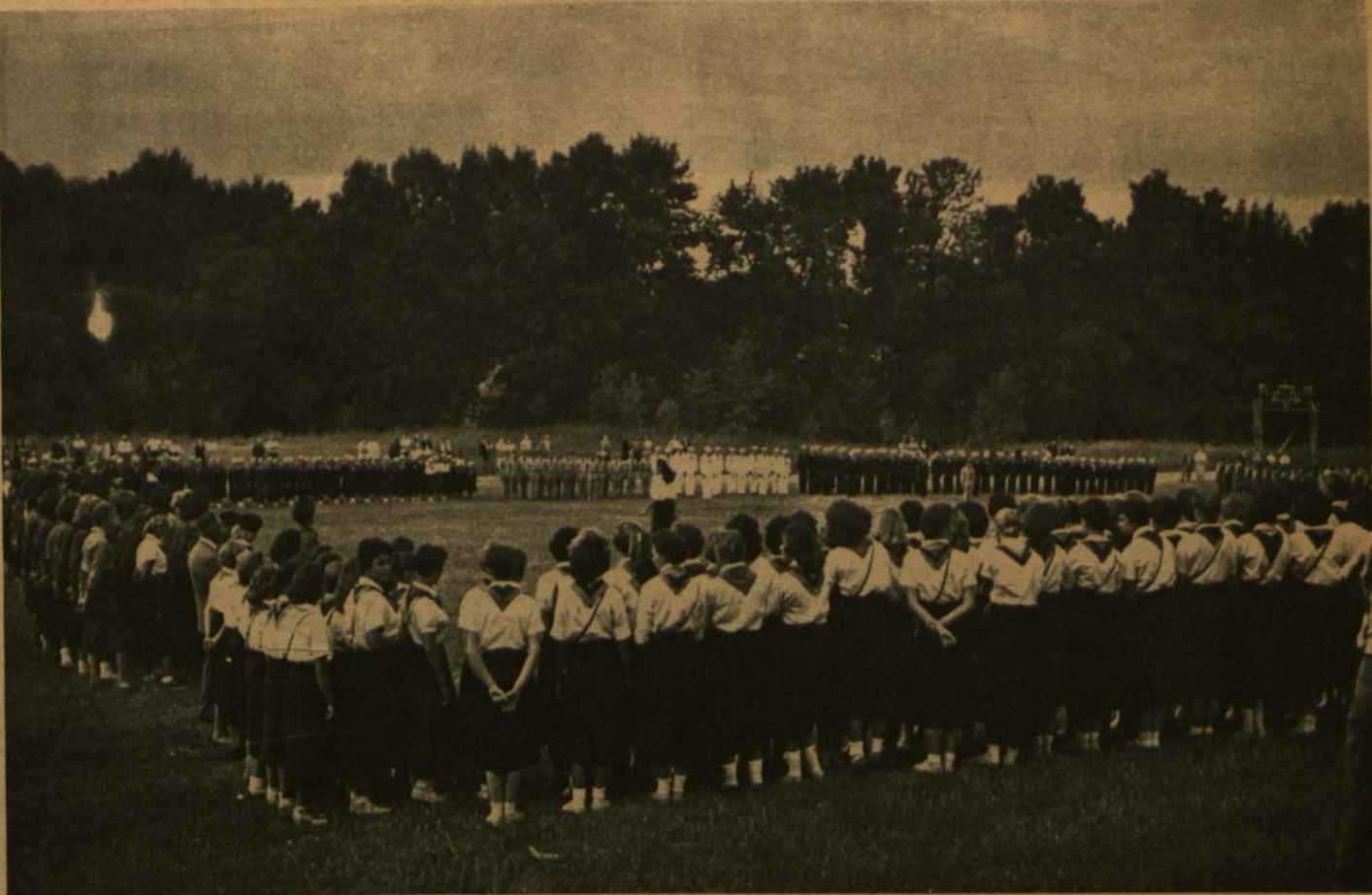
Tik ką gautas Jaunimo Centro šeiminkų Tėvų Jė- zuitų leidinys "Čikagos Jau- nimo Centras 1957-1967" byloja žodžiu, vaizdu ir skaitlinėmis, kiek daug toji institucija jau spėjo patar- nauti lietuviškam reikalui.

"Kas nori susidaryti tiks- lesnį vaizdą (apie Jaunimo Centro veiklą. Red.), tam gal bus įdomu žinoti", — rašoma leidinyje, — "kad 1964 m. Jaunimo Centre įvyko 6 teatro spektakliai, 10 koncertų, 18 minėjimų, 113 paskaitų, 5 Kalėdų eg- lutės, 130 pobūvių, 7 vaka- rienės, 1743 susirinkimai, 16 sukaktuvių, 9 meno pa- rodos, 195 choro ir teatro repetacijos, 240 stalo teni- so treniručių, 22 religinės paskaitos ir susikaupimo dienos. Žiemos metu, ypač per Kaziuko ir Klaipėdos muges, Jaunimo Centras būna panašus į bičių avilį".

Žinoma, ir tie skaičiai dar toli gražu neapima visos veiklos, visų darbų, atlieka- mų toje judrioje pastogėje.

Viską sudėjus, Chicagos lietuvių pajuto, kad ir čia kartais pristinga vietos vi- siems visuomenės reikalams patenkinti. Todėl ir yra už- simoti Jaunimo Centrą dar praplėsti naujomis statybo- mis.

Atsiųstasis leidinys tik 16 psl. Bet jame atsispindi

LIETUVIŠKOJO GYVENIMO NUOTAIKOS

Emilija Čekienė

IŠ TREČIOS PUSĖS...

Birželio 5-tos dienos Dirvoje, straipsnyje "Iš kitos pusės" vm tarp kitko rašo:

"Labai atsiprašu visų ponių ir panelių, ku- rios skaitys šį mano raš- tą, bet... mūsų liaudyje iš senovės esama pažiū- ros, kad moterų liežu- viai yra palaidesni negu vyrų. Tos prielaidos pri- siminimas pagaliau lei- do išspręsti mane seniai kamuvusią mįslę: kodėl kai kurie vyrai vartoja moteriškas slapyvar- des?... Atrodo, kad kai turima pasakyti ką nors svarbaus, pasirašoma savo pavardė su vyriš- ka galdūne, kai norima tik palaidai 'paliežuva- ti' ir likti nenubaustu, pasislepiama po moteriš- ka slapyvardė..."

Ta proga prašau ger- biamą Dirvos redaktorių leisti pasisakyti ir iš tre- čiosios pusės didžiai ižeistam moterų luomui. Atsiprašu visų ponų vy- rų, kuriems joks vardas nei slapyvardė negali bū-

ti primetama ir turiu garbės pareikšti, kad moterys nebando sa- vintis vyrų privilegijų bei talento operuoti "pa- laidais liežuviais" tiek politinėje tiek kultūrinėje veikloje ir kasdieniniame gyvenime.

Tiesa, kad seniau bu- vo tokia pažiūra, jog mo- terys daugiau už vyrus plepa, bet ši pažiūra bu- vo priskiriama tik siau- ram davatkėlių luomui. Jeigu ir sutiktume, kad senovė moterys buvo kalbesnės už vyrus, tai šiuo metu mūsų gyveni- mo sąlygose kalbėjimo rolė visiškai pasikeitė, nes moteriai tenka atlik- ti savo tarnybinį darbą, visą namų ruošą, rūpi- tis šeimos maitinimu, vaikų auklėjimu, reikia ir į lietuvišką spaudą pa- žvelgti, o ir pasaulio ži- nių išgirsti, kai tuo tarpu vyrams, grįžusiems iš darbo tų rūpesčių bei dar- bų tenka tik maža dale- lė, todėl jie daugiau nei moterys jungiasi į orga- nizacinę veiklą. Jie daž- niau posėdžiauja, lanko susirinkimus, diskutuo- ja nuolat kartojamus klausimus, kuria įvai- rius planus, dažnai ne- pagalvodami apie jų igy- vendinimą, prasėdi kar- tais ligi aušros, nes nuo tų pagrindinių organiza- cinių klausimų vis nu- krypstą į nereikšmingus asmeninius pasikalbėjimus ir apkalbėjimus.

Nors vm ir palygino- tą senovėje buvusią pa- žiūrą apie moteris, ta- čiau jis pats labai teisin- gai apgina šią laikų mo- teris tvirtindamas, kad "palaidu liežuvavimu" užsilma ne moterys, o kaip tik vyrai, ypač Nau- jienose pasivadindami moteriškumis slapyvar- dėmis. Kalbant apie sla- pyvardes pravartupri- siminti, kad skaitytojai maža dėmesio skiria ra- šiniams, kurių autoriai bijo savo minčių tikru- mą viešai įrodyti.

Žinoma, ir šių laikų moterys nėra be ydų, iš kurių vieną populiariau- sių dr. J. Adomavičius

joms priskiria rungty- niavimą puošnumu ypač savo kolegų gydytojų žmonoms, Draugo svei- katos skyrių balandžio 9 d. rašydamas:

"Blogiausia esti tam gydytojui, kuris gauna ne- brandžią moterišką sau- žmona. Tokiam gydyto- jui gyvenimas estipra- garas. Štai vienas gydy- tojas nori tobulintis me- dicinoje, bet jo kirpykli- nė blondinė žmona pri- vertė eiti dolerį kalti, nes jai reikėjo įsigyti to- kius kailinius, kokius bu- vo nusipirkusi Antanie- nės, jos draugė, kito gy- dytojo žmona".

"Arba vėl kito gydyto- jo vargai: menkos asme- nybės jo žmona skraido nuo vieno baliuko į kitą, paskui save vyrą tempda- ma. Ji mat, nori pasiro- dyti prieš kitus esanti daktariene. Pats gydyto- jas kaltas, kad leidžiasi suvyniojamas į lengva- pėdės žmonos sijono kvoldus".

Ir taip dr. Adomavi- čius mums pateikia vi- są eilę panašių pavyz- džių ir tos moterų ydos blogų paskemių, kada dėl to nukenčia šeima ir gydytojų profesinis to- bulinimasis.

PLB SEIMO PARODA

Dirvoje birželio 17 d. PLB Seimo rengimo in- formacijos sekcija atsa- ko į Drauge iškeltą pasi- piktinimą, kad vietoje lie- tuvių dailininkų meno kū- rinių parodos New Yor- ke Seimo metu ruošiamą parodą visuomenei jų kūrinius skaidrėmis ir aiškina tokios naujoviš- kos formos parodos nau- dą, kad parodys ne vie- nos kurios apylinkės, bet viso laisvojo pasaulio lie- tuvių dailininkų kūri- nius. Be to, tikrai paro- dai esą reiktų mažiau- siai metų laiko ir daug pinigų kūrinių apsaugai. Toks aiškinimas visuo- menės neįtikina. Lais- vės Kovos Metai buvop- skelbti labai anksti ir ta- me paskelbime dalyvavo B-nės vadovybė. Taip

VIRŠUJE: Skautai ir skautės išsirikiavę vėliavų nuleidimui IV-je Tautinėje Stovykloje 1958 m. rugpjūčio 23 d. Highland vals- tybiniame parke, Michigan val- stijoje. Jubiliejinę dieną stovyklo- je buvo 417 skautų ir 396 skau- tės. Šios vietovės turėjo didžiau- sią stovyklautojų skaičių: Chi- caga -- 73 skautus, 57 jūrų skau- tus, 89 skaites ir 41 jūrų skautę; Clevelandas -- 60 skautų (su jū- rų skautais) ir 55 skaites ir Det- roitas 45 skautus ir 48 skaites. Be to, į stovyklą buvo susirinkę virš 120 vadovų.

V-ji Tautinė Stovykla įvyksta liepos mėn. 8-20 dienomis Rako stovyklavietėje, Custer, Mich. Skautai nepraleiskite šios pro- gos ir visi skubiai registruoki- tės į stovyklą.

V. Kizlajčio nuotrauka

SUKAKTUVINIAI METAI

pat visiems aišku, kad laisvajame pasaulyje tų istorinių metų atžymėjimo pagrindinis ir didžiausias vaidmuo teks PLB-nei, todėl niekas netrukdytų pradėti ruoštis.

Labai vertinga ir įdo- mu pamatyti visų mūsų dailininkų kūrinius skaid- rėmis, betgi tuo galės pa- sinaudoti tik nedidelis žmonių skaičius seimo metu ir tai tik tam tikru trumpu laiku, kai tuo tar- pu tikrą parodą lankyti visą seimo laiką, o svar- biausia ją lankyti ir sve- tima visuomene, juk tai mūsų didžiausi norai ir šių metų siekliai.

Viso pasaulio lie- tuvių dailininkų kūrinių re- prezentacija skaidrė- mis, kurios pereis PLB nuosavybėn yra girtinas sumanymas, bet seimui iškilmingumo ji neduos. Nei kiek ne mažesnio lygio paroda būtų ir vien- tik New Yorko apylinkė- se gyvenančių dailinin- kų. Jų turime nemaža ir jų kūryba didžiuojamės,

(Nukelta į 6 psl.)

B. Kviklio "Mūsų Lietuva" keturi tomai. I. Valančiaus nuotrauka

APIE KAI KURIUOS ANO METO VEIKĖJUS

Bronius K. Balutis

K. S. KARPIUS

Pradžioje minėjau apie mūsų išeivijos dovaną Lietuvai po karo, tarp jų Dr. Šliupą, B.K. Balutį ir kun. F. Kemėšį.

Čia trumpai paminėsiu, kaip jie trys buvo įvertinti į srovinę painiavą, kurioje Balučiui buvo lemta tapti tuo, kuo jis buvo savo ilgoje valstybinėje tarnyboje Lietuvai naudingas.

Apie Balutį plačiau rašiau po jo mirties Londone gruodžio 29 d. Čia paliesiu kelias smulkmenas ir tą reikšmingą painiavą.

Balutis buvo išrinktas tautinės srovės atstovu Chicagos seime 1919 m. dalyvauti Versalio konferencijoje todėl, kad katalikų srovė anksčiau atmetė Tautinės Tarybos paskirtą Dr. Šliupą. Kadangi taikos konferencijoje atstovai turėjo būti abisroviniai, Balutis katalikams buvo priimtinas.

Tačiau tautininkai atsisakė užgirti katalikų išrinktą atstovą kun. Kemėšį. Jo vietoje tautininkams priimtinu buvo kun. Dobužis.

Nei Dr. Šliupas nei kun. Kemėšis nebūtų tikę ir nebūtų buvę pakviesti, po Versalio konferencijos, toms pareigoms, kokiose Balutis taip naudingai Lietuvai tarnavo iki pat mirties. Taigi, tas keistas srovinis susikirtimas išėjo visai tautai didele naudai.

Su tuo vienu žymiausių tautinės srovės asmeniu susipažinau tik 14 metų vėliau, 1933 metais Clevelande, kai p. Balutis jau buvo Lietuvos ministras Washington.

Kaip bendramintės spaudos žmonės buvom artimi savo darbais, dėl to jis, išvykdamas į Europą, kvietė mane į Chicago paimti Lietuvos redagavimą. Nesutikęs ap-

leisti Dirvos, į Chicago vykti atsisakiau.

Kadangi Balutis apleido Chicago 1919 metų vasarą, per pusantrų metų nuo 1917 m. pabaigos, kai aš atvykau prie Dirvos, nei jam Clevelande, nei man Chicagoje nebuvo reikalo lankytis.

Tais 1933 metais buvom pasikvietę Balutį kaip Lietuvos ministrą, Dr. Basanavičiaus paminklo atidengimo iškilnėms Lietuvių Kultūriname Darželyje birželio 11 d.

1935 metais, dalyvaujant I Pasaulio Lietuvių Kongrese Kaune, vėl su Balučiu susijom. Tada jis jau buvo Londono atstovybėje, parvykęs į Lietuvą atostogoms. Lietuvos Žurnalistų Sąjunga pakvietė jį dalyvauti su mumis užsieniečiais laikraštininkais posėdžiuose ir pietuose Viktorijos Viešbutyje Klaipėdoje.

Balutis, pasišalinęs iš Rusijos kariuomenės plintant karui su Japonija, atvykęs į Ameriką 1905 metų pradžioje, čia tuoju įsijungė į tautinės srovės organizacijas ir jų veiklą.

1906 metais dalyvavo visuotiname Amerikos Lietuvių seime Philadelphiaje. Tapęs Susivienijimo Lietuvių Amerikoje nariu, 1907 metais seime Clevelande buvo išrinktas Literatinės Komisijos pirmininku. Tos organizacijos nariu išbuvo iki mirties. 1966 metų SLA seime Clevelande Balutis buvo išrinktas garbės nariu.

Tėvynės Mylėtojų Draugijos narys, išrinktas pirmininku, 1910 metais apdovanojo narius šešių tomų Dr. Vinco Kudirkos raštų leidiniu, nustebindamas mūsų išeiviją. TMD išaugo nariais keletu tūkstančių.

1912-19 metų laikotarpiu būdamas Lietuvos redaktorium Chicagoje, gabus kalbėtojas, aštrus kritikas, buvo vienas stipriausių kovotojų prieš plintančius ir kimbančius į lietuvių organizacijas socialistus ir vėliau komunistus.

B. K. Balutis buvo gi-

męs Seirijų miestelyje, Dzūkijoje, gruodžio 29 d. 1879 m.

KAN. PROF. F. KEMĖŠIS

Laikas gydo žaizdas ir nudildo aštrumus. Su kan. Fabijonu Kemėšiu asmeniškai susipažinau, po visų laikraštinių kovų ir audrų, tik 1934 metais, kai jis buvo atvykęs į Ameriką kaip Dotnuvos Žemės Ūkio Akademijos profesorius, jau tautininkų laikais. Jis aplankė mane ne tik Dirvos redakcijoje, bet paviešėjo ir namuose. Tai buvo jo tęsimas švelninimo katalikų su tautininkais santykių, ką jis vykdė Lietuvoje parvykęs po karo 1924 metais.

Kunigu išventintas Lietuvoje 1901 metais, vikaravo, bet turėdamas palinkimo dalyvavo spaudoje ir visuomeninėje veikloje; Vilniuje dirbo Vilties redakcijoje 1911-13 metais.

Senosios kartos kunigų ir rusų valdininkų tramdomas, 1913 metais išvyko į Škotiją, ten redagavo Išeivių Draugą. 1914 metas atvykęs į JAV, buvo pakviestas į Draugo redakciją. Plačiai veikė stiprinimui srovės, jaunimo Vyčių organizacijoje, padėjo įsteigti Liet. Katalikų Moterų Sąjungą; Liet. Katalikų Darbininkų Susivienijimą su Darbininku, kurio tūlą laiką buvo redaktorium. Liet. R. -K. Susivienijimui padėjo įsteigti Garsą.

Karui kilus 1914 metais įsijungė į darbus katalikų Lietuvos ateities reikalavo iš kiekvieno lietuviu -- nuo tada ir sekė visi tie jo darbai ir elgesiai, kuriuos metas išmeto "Angoje" suminėjau. Energingas, sumanus, darbštus vyras, laikydamasis siaurai katalikiškos srovės ribose, tikėjo kad visa tai ką daro yra reikalinga. Tuo prisidėjo prie sustiprinimo katalikiškos srovės iki aukščiausio laipsnio.

Chicagoje sušauktame katalikų srovės seime 1914 metų rudenį, įsteigė Tautos Fondą ir Amerikos Lietuvių Tarybą, kurių ribose buvo laiko-

ma visas Amerikos lietuvių katalikų judėjimas.

Karui pasibaigus, 1924 metais Katalikų Universitete Washingtone įsigijo daktaratą ir tais metais išvyko į Lietuvą.

Kan. F. Kemėšis gimė vasario 20 d. 1879 m., Vestapų k., Aluntos val. Mirė bolševikų ištremtas į Sibirą, sausio 21 d. 1954 metais.

JONAS ŽILIUS

Jonas Žilius, atvykęs į Ameriką klieriku 1892 metais, išventintas kunigu 1894 metais, greta kunigavimo ir klebonavimo keletą parapijų, buvo plataus masto visuomenininkas ir rašytojas. Tėvynės Mylėtojų Draugija išleido jo eilėraščius Jono Jonilos vardu. Jr. Jono vardu rašė įvairiais visuomeniniais klausimais. Buvo ankstyvesnio Susivienijimo Lietuvių Amerikoje pirmininku, Tėvynės redaktorium; 1906 metais su Dr. Šliupu ir kitais organizavo Philadelphiaje visuotinę Amerikos Lietuvių Seimą.

1908 metais išvykęs į Europą sveikatos pataisymui, studijavo Šveicarijoje ir Berlyne. Buvo sugrįžęs 1912 metais, tačiau netrukus vėl išvyko į Europą. Paryžiuje santykiavo su ten veikiančiu Juozu Gabriu Lietuvos reikalais.

Karo užtiktas būnant Europoje, kaip Amerikos pilietis pasinaudojęs proga lankėsi lietuvių tremtinių stovyklose Rusijoje, ir 1916 metais rugs. pabaigoje grįžo į Ameriką. Su juo atvyko Martynas Yčas karo nukentėjusiems aukų rinkti.

Grįžęs darbavosi katalikų veikėjų eilėse. Dėvėjo civilinius rūbus. Buvo aukšto ūgio vyras, geras kalbėtojas.

1919 metų pabaigoje delegacijoje buvo patairėjo pareigose Versalyje; į Ameriką grįžo karininko uniformoje kaip Lietuvos kariuomenės atstovas. Kai tų metų gale atvyko Lietuvos Finansinės Misiijos atstovai Jonas Vileišis ir P. Žadeikis, Žilius buvopriškirtas prie tos misijos. Darbavosi Lietuvai paskolos kėlime.

1921 metais išvyko į Lietuvą, apsigyveno Klaipėdoje, dalyvavo sukilimo veiksmuose. Civilini-

niai buvo vedęs Amerikos lietuvaitę. Kunigauti negrižo. Tarnavo Klaipėdos gubernatūroje. 1925-26 metais buvo krašto gubernatorium.

Gimęs 1870 m. spalio 18 d., Domeikių k., Šunsų val., mirė Klaipėdoje kovo 1 d. 1932 metais Prieš mirtį pareiškęs savo apgailestavimą, mirė susitaikęs su bažnyčia.

Kaip Dr. Šliupas, kuris ėmėsi ne savo srities darbo -- organizuoti Lietuvai prekybinį lai-

organizavo Lietuvai žemės banką.

M A L E

Layout Man and Fitters FOR STRUCTURAL STEEL and miscellaneous iron, \$3.61 to \$3.76 per hour plus paid hospital insurance and other fringe benefits. Openings of first and second shifts. YPSILANTI STEEL FABRICATION 2643 E. Michigan Ypsilanti, Mich. 313 — 483-1321 (72-75)

WANTED 1ST CLASS CENTERLESS GRINDERS Set up and operate. All Shifts Steady work. Top rate. All fringe benefits. Apply 9 A. M. to 11 A. M. LINK CENTERLESS GRINDING 10020 Capital, Oak Park, Mich. (69-75)

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS CAPE COD - OSTERVILLE KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS PLIAŽO — GRAZIOJE LIETUVIŠKOJE JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655 Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros plažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Atidaroma vasarą, nuo BIRŽELIO 22 D iki RUGSĖJO MĖN. 15 D. ir jau DABAR priimami užsakymai.

Kreiptis: DR. ED. JANSONAS, 15 ROSEDALE ST., BOSTON, MASS. 02124. TEL. 288-5999, o po BIRŽELIO 22 D. tiesiai į vilą AUDRONĖ — CAPE COD, MASS., MARIJA JANSONAS.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

VOCATIONAL GUIDE

Sisters of Reparation of the Congregation of Mary JOIN A CHANGING COMMUNITY IN A CHANGING CHURCH

Generous young girls wishing to serve God in His poor & friendless are invited to join the Srs. of Reparation, who conduct a home for Friendless Women: make home visitations; work among Exceptional Children; do catechetical work; nursing & maintain residences for business women & Rest Homes for the Aged. Write: Mother M. Gabriel, St. Zita's Villa, Monsey, N. Y. 19052

L.S.T. KORP! NEO-LITHUANIA LEIDINYS

išleistas 1965 m. liuksusiniame apvalke ir popierėje, gausiai iliustruotas, gaunamas

DIRVOJE, 6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103

"Trokštam, kad priaugančioms kartoms šis leidinys būtų patikimas ir tvirtas ramstis, akivaizdi gairė jų jaunatvėje, jų polėkiuose, jų idealuose ir siekimuose".

(Redakcinės Komisijos žodis).

Leidinio kaina — 10 dol.

Puiki dovana studijuojančiam jaunimui.

IEŠKOT DOVANOS

savo bendradarbiui, kaimynui, bičiuliui,

Norite supažindinti svetimtaučius su Lietuva, jos rūpesčiais, laimėjimais ir siekiais —

visa tai lengvai ir patogiai, nebrangiai, bet sėkmingai galite padaryti, užsisakydami ar įsigydami DIRVOJE šias knygas:

Owen J. C. Norem — TIMELESS LITHUANIA	\$4.00
Barbora Armonas — LEAVE YOUR TEARS IN MOSCOW	\$3.95
Dr. J. Savasis — THE WAR AGAINST GOD IN LITHUANIA	
Kietais viršeliais	\$3.00
Minkštais viršeliais	\$1.25
Dr. A. Šapoka — VILNIUS IN THE LIFE OF LITHUANIA	\$1.50
J. Gliuda — THE SONATA OF ICARUS	\$5.00
Franciscan Fathers — ART COLECTION	\$6.00
Dagys — ART COLECTION	\$6.00
INTRODUCTION TO MODERN LITHUANIAN	\$7.00

Užsakant paštu, prašome prijungti 25 c. pašto išlaidoms.

DIRVA, 6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103

Lietuviškojo gyvenimo nuotaikos...

(Atkelta iš 5 psl.)

o skaidres galima vežioti po visas lietuvių kolo nijas bet kuriuo laiku.

Dirvos vedamasis birželio 17 d. abejoja tais nurodytais parodos rengimo sunkumais ir rekomenduoja pasimokyti iš neseniai New York'e praėjusios latvių parodos, dabar vežiojamos kitur.

Gal būt kitur ji geriau suorganizuojama, bet iš New York'e buvusios tikrai nėra ko pasimokyti, nes ji nebuvo latvių dailininkų reprezentacija, o pačių latvių žodžiais tariant, gėda ne dėl blogų kūrinių, bet organizatorių visiško nenusimanyto meno srityje ir neturėjimo skonio. Matysit, kalbėjo daugelis latvių parodoj, kad lietuviai daug geriau už mus suorganizuos. Jie viską geriau padaro, sakė kitas.

Ir jie dabar laukia. Deja!

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

BAIGĖ AUKŠTESNIASIAS MOKYKLAS

Notre Dame Academy — mergaičių gimnaziją, šį pavasarį baigė šios lietuvių tės — Gražina Brazaitytė, Danutė Čiurkytė, Rita Dautaitė, Marytė Gruzdytė ir Liutkutė.

St. Joseph High School — berniukų gimnaziją — Jonas Degutis, Arūnas Petkus, Ričardas Pivoriūnas, Mykolas Rakauskas, Scott Savickas, Jonas Skardis, Eduardas Staškus, Kęstutis Sušinskas. Pažymėtina, jog už atsiųstus laimėjimus moksle specialiai atžymėti K. Sušinskas, Jonas Skardis, Scott Savickas ir R. Pivoriūnas, gavę stipendijas studijoms universitetuose.

Baigę kitas mokyklas ma-loniai prašomi pristatyti Dirvai baigusiujų sąrašus.

• Regina Minija Laniauskaitė ir Eugenijus Mindaugas šilgalis, abu aktyvūs Clevelando lietuvių jaunimo organizacijų veikėjai, birželio 22 d. sukūrė lietuvišką šeimą.

• Aldona Raulinaitienė, po tragiškos katastrofos paguldyta ligoninėje Washington, sparčiai taisosi ir už poros savaičių žada grįžti į Clevelandą, kur dar turės išbūti gipse, lūžus rankos ir kojos kaulams.

Birželio 15-16 d. savaitgalį ją aplankė dukra su sūnum ir dr. Ant. Butkus su ponija.

• Aleksas Šemeta, lietuvių spaudos bendradarbis, turėjo keletą sunkių operacijų ir šiuo metu gydomi Lake County ligoninėje.

• Ignas ir D. Gataučiai, birželio 22 d. savo šeimos bičiulių ir giminių tarpe atšventė savo vedybinio gyvenimo 25 metų sukaktį.

Ignas Gatautis aktyviai reiškiasi Vaidilos teatre, priklauso Lietuvių Salės ir Lithuanian Village b-vių vadovybėms.

PAVASARIO GEGUZINĖ

L.V.S. Ramovė Clevelando skyrius birželio mėn. 30 d., 2 val. p. p. rengia gegužinę Visockio sode, 14307 Superior Road, Cleveland Hts.

Bus pasveikinti visi birželio mėn. varduvininkai. Bufetas, šalti gėrimai, laimėjimai.

Nariai, šeimos ir svečiai, prašomi dalyvauti ir praleisti sekmadienio popietę gryname ore — gražiame Visockių sode. (Sk.) (72-73)

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Clevelando skyrius

dėl atostogų bus uždarytas nuo liepos mėn. 4 dienos iki liepos mėn. 23 dienos.

Tuo pačiu pranešame gerb. klientams, kad siunčiant siuntinius į Lietuvą ir Sov. Sąjungą turi būti pilnas gavėjo vardas, pavardė ir tėvos vardas. Siųsti siuntinius "iki pareikalavimo" arba pažymint pašto dėžutės numerį — neleidžiama. Turi būti pilnas gavėjo adresas.

Globe Parcel Service, Inc.
787 E. 185 St.
Cleveland, Ohio 44119
Tel. 486-1836

MOKSLO METŲ PABAIGTUVĖS

Lituanistinė Sv. Kazimiero mokykla svarbų savo darbo tarpsnį paminėjo birželio 16 d. Naujosios parapijos salėje.

Prisirinkus mokytojų, tėvų, svečių, mokinių ir jų svečių per porą šimtų asmenų, pir. a. iškilmės d. l. pradėjo mokyklos vedėjas A. Tamulionis, pabrėždamas siaubingus žudynių, kankinimų ir visuotinio teroro smūgius, žvėriškų okupantų vartotus ir vartojimus mūsų tėvynėje nuo nelaimingojo birželio. Liūdesio ir sielvarto vaizdai dar skausmingiau stėjo prieš akis, mokinei V. Nasvytytei bedeklamuojant B. Brazdžionio — Tremtinių maldą.

Į garbės prezidiumą pakviesta LB II-sios Clevelando apylinkės pirmininkas K. Žiedonis, mokyklos tėvų komiteto pirmininkas A. Jonaitis bei mokytojai V. Kavaliūnas ir J. Minkūnienė. Trumpai, bet turiningai ir

• Clevelando Vasaros Orkestro koncertų programoje birželio 26 d. vėsinamoje Public Auditorium salėje išgirsit garsųjį klarnetistą Pete Fountain ir jo Dixieland orkestrą. Be to, dirigentas Louis Lane su simfoniniu orkestru gros populiarias uventiūras ir kt. populiarias muzikos kūrinius.

Birželio 28 ir 29 dienomis — Rodgers ir Hammerstein kūrinių programa. Čia orkestras lydės ir 4 populiarius solistus: Bonnie Murray, Anita Darian, William Tabbert ir Jack Russell, asistuojant chorui.

Bilietai kainos — \$1.00, \$1.50, \$2.00 ir \$2.50. Iš anksto įsigyti galite Burrows krautuvėse ir Sevensance Hall kasoje arba tel. 231-1111.

• Skulpt. Vytauto Raulinaičio vaikų mokslinio fondo aukoms siųsti yra atidaryta taupomoji sąskaita Superior Savings & Loan Assoc. Sąskaitos #28030, Raulinaitis Children's Fund.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Prieš atnaujindami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

PARDUODAMAS NAMAS

Willowick — 3 miegamieji ranch. Prie bažnyčių, susisiekimo ir prekyviečių. Idealaus vyresniai porai ar jaunavedžiams. Įkainuotas \$19,500.

Tel. 944-1543.

(72-74)

FEMALE HELP

SIUVAMŲ MASINŲ OPERATORIAI

Prikyrę ar norį išmokyti. Pastovus darbas, malonios darbo sąlygos, aukštas valandinis atlyginimas ir akordinis darbas. Apmokamos atostogos ir šventės. Daugelis apdraudų.

WORK WEAR CORPORATION
1768 East 25 St.
(South of Payne)

(70-72)

NAMŲ RUOŠOS DARBAI

1 dieną savaitę. Nedidelis namas. Suaugusių šeima. Prie autobuso linijos. Tel. 331-4117.

(71-72)

šiltai kalbėjo K. Žiedonis ir A. Jonaitis. Aštuntąjį skyrių išėjusių mokinių vardų gražų ir mielą padėkos žodį tarė R. Čyvaitė. Emerginga nuolatinė tėvų komiteto ir šeiminių veikėja A. Kazėnienė nuoširdžiai įvertino ir padėkojo visados dosniems aukotojams už mokyklos šelpimą pinigų, patiekalų ir darbų pavidalais.

Pasižymėjusieji, geriausi ir geri, mokiniai pasveikinti ir apdovanoti knygomis iš mokytojų rankų: paties vedėjo — XII skyrių baigusi D. Karaliūnaitė, VIII sk. — R. Balytė, R. Čyvaitė, V. Čyvas, M. Ežerskytė, A. Gudėnas, Br. Kazėnas, A. Mikoliūnaitė ir D. Balytė; mok. V. Kavaliūno — IX sk. — D. Bielinytė, A. Kavaliūnaitė, L. Nykštėnaitė ir D. Sušinskaitė; mok. J. Minkūnienės — VII sk. — R. Balytė, R. Kazlauskas, M. Laniauskas, D. Miškinytė ir V. Nasvytytė; mok. E. Mackevičienės VI sk. — J. Ignatavičiūtė, A. Petrulytė, B. Strimaitis ir I. Šamatauskaitė; mok. A. Miškūnienės V sk. — R. Belzinskis, L. Čipkutė, L. Puškorius, D. Rydelytė ir D. Strimaitytė; mok. J. Kazėno IV sk. — D. Balčiūnaitė, L. Johansonas ir A. Mackevičius; mok. Tamulionienės III sk. — R. Kaunas, S. Kaunas, A. Kazlauskas, D. Petukauskaitė ir R. Staniškytė; mok. M. Matulionio II sk. — R. Kamantaitė E. Kižys ir D. Miškinytė; mok. M. Kižienės I sk. — R. Jonaitytė, D. Kamantaitė ir A. Miškinis (teatleidžia moksleiviai ir tėveliai, kad čia minime pavardės abėcėlės tvarka, tačiau pažymių laimėjimais nuopelnai būtų susirikiavę kitokiomis pakopomis). Tatai — viena iš maloniausių programų dalių.

Čia pat A. Tamulionis iškėlė naudingas savo išvadas iš mokyklos gyvenimo kasdienybės: pasiekimus ir ryžtą, viltis ir linkėjimus ateičiai, norą vieningai bendrauti ir bendradarbiauti su visais tėvais.

Po pertraukos pasidžiaugėme įvairiais vaikelių ir paauglių gabumais. I sk. vaikučių "minia" ir "gyva" pelėda puikiai nuteikė žiūrovus, sudainuodami ir suvaidindami "Išėjo tėvelis į mišką". V sk. mokiniai žybtelėjo pavieniui: D. Rydelytė skambino pianinu Miško pasakas, R. Belzinskis deklamavo Lietuvos laukus ir D. Strimaitytė grojo akordeonu Dunojaus bangas. Atrodo, kad stipriau paveikė publiką akordeonistė. Mažųjų grupė, mok. Matienės paruošta, darniai sušvito Sadute ir Klumpakojų. Gausesnė vyresniųjų šokėjų grupė, mok. J. Kavaliūnaitės, M. Leknicko ir P. Maželio paruošta, atliko Mikitiene, Landytinį, Grandinėle ir Gyvatarą, kuriuose pastebėta jau didesnė techniški reikalavimai, judesių bei žingsnių lengvumas ir grakštumas. Šokių įvardijimus pranešinėjo D. Bielinytė. Akordeonu šokiams grojo š. Stempuzis. Galų gale jau apstų bendrą mokyklos chorą, buv. Vilniaus operos solisto J. Kazėno mokytoją ir vadovautą, svečiai priėmė džiūgaudami. Išklausa: Pavasarėlis — J. Kazėno, Du gaidečiai giesmininkai — Jaunimo daina, Ei, jaunyste — Br. Budriūno ir Mūsų kuopa — Karių kaina, — su fortepionu R. Čyvaitės ir Br. Kazėno (paeiliui) ir akordeonais G. Puškorius, š. Stempuzio ir R. Strimai-

Brazilijoje, S. Paulo mieste gyvenantis dr. Eliziejus Draugelis neseniai atšventė 80 metų amžiaus sukaktį. Nepr. Lietuvoje aktyviai reikšėsi Liet. Ūkininkų Sąjungos veikloje, 1919-1920 m. buvo vidaus reikalų ministru. Nuo 1934 m. iki bolševikų atėjimo buvo S. Kalvarijos psichiatrinės ligoninės direktoriumi, 1947 m. atvyko į Braziliją ir čia, nežūrint savo amžiaus, aktyviai dalyvauja Brazilijos lietuvių veikloje. Nuotraukoje su šv. žmona Julija.

čio (drauge) palyda.

Vėliau jaunimėlis buvo lipšniai pavašinti. Tėvai jaukiai praleido vieną kitą valandėlę prie rinktinių gardumynų. Prie garbės stalo atvyko ir parapijos klebonas kunigas Angelaitis. Tinkama proga palinkėta geros kloties ir sugiedota ilgiausių metų mokytojai J. Kavaliūnaitė, besirengiančiai tolimesnėms studijoms į Paryžių.

Vladas Braziulis

PARENGIMAI CLEVELANDE

BIRŽELIO 30 D. LVS Ramovė rengia gegužinę p. Visockio sode.

LIEPOS 14 D. Lietuviams Budžiams Remti Valdybos ruošiamą gegužinę Dr. J. Mačio sodyboje.

RUGPILČIO 11 D. -- Amerikos Lietuvių Piliečių Klubas gegužinę šv. Juozapo parke.

RUGSĖJO 7 D. Jungtinių Finansų Komiteto rengimas -- koncertas.

RUGSĖJO 28 D. Dirvos rengiamas jaunųjų talentų vakaras.

SPALIO 5 D. Grandinėlės vakaras.

SPALIO 19 D. Lithuanian Village metinis koncertas -- balius.

LAPKRIČIO 16 D. L.V.S. Ramovė rengia kariuomenės šventės minėjimą.

GRUODŽIO 31 D. Naujųjų Metų sutikimas Naujosios parapijos salėje, Rengia LB abiejų apyl. valdybos.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

LIEPOS 7-JI CHICAGOJE

Esame liudininkais didžiųjų pasirodymo darbų, kurių pasėkmes pamatysime liepos 7 d., 3 val. Chicagos Amphitheatre. Trečiojo Tautinių Šokių šventės iš įvairių Amerikos ir Kanados lietuviškų kolonijų atkyla 44 šokėjų grupės su imponantišku 1500 dalyvių skaičium.

Jau keli metai kai šimtai jaunų lietuviškų širdžių plaka besieriantinčiai šventei ir tik jiems suprantamu virpesiu laukia valandos parodyti saviesiems ir pasauliui, kad mūsų jaunimas noriai reiškiasi lietuviybės darbuose. Rampų projektoriai šviesose sumirgės nuostabios vaivorykštės varšomis tautiniai rūbai padabinti kaspinais ir juostomis, dailiai puošią gražiuosius jaunimo žiedus, taip nuoširdžiai ir nuolatos pasirodys senajai motinai tėvynei visa savo buitimi.

Jaunimo vadovai, mokytojai, kolonijų veikėjai ir programų organizatoriai šią šventę jau senai garsina spaudoje ir tikisi, kad jos vaizdai ir garsai nuaidės nuo Atlanto iki Didžiojo vandenyno krantų. Miesto ir valstijos vadovai į ją atkreipė tinkamą dėmesį ir pažadėjo dalyvauti, išleisdami specialius atsišaukimus.

Vienas dalykas rengėjus baimina ir kelia veiduose matomus rūpesčius: ar pakankamai parems šią šventę Chicagos visuomenė? Ar ji bus parengimų dalyviu, ar tik pašalininiu stebėtoju?

Lygiai prieš 5 metus lietuviškoji visuomenė buvo kviečiama dalyvauti tuometinėje šokių šventėje. Į tą kvietimą buvo nuoširdžiai reaguota. Šiandien su dėkingumu prisimename, kad mūsų kreipimasis neliko šauksmu tyruose. Todėl ir dabar, matant didelio darbo didelių pasirėngimus ir pastangas, norėtume kartu su visais skaitytojais pasakyti, kad mes neliksime nebyliais ar tik stebėtojais, bet būsime tos visų mūsų šventės aktyviais dalyviais.

K. Radvila

Naturally SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DR. BRONIUS NEMICKAS
ATŽYMINIMAS AMERIKOS
MOKSLO ISTAIGŲ

Prof. dr. Bronius Nemickas, Good Counsel Kolegijos mokytojas ir administracinės Tarybos narys, dėstęs politinius ir ekonominius mokslus, atžymimas Amerikos mokslo institucijų jau antras kartas. Jis 1965 m. vasarą buvo Amerikos Mokslo Akademijos (National Science Foundation) parinktas ir dalyvavo šešių savaitių seminare, vykusiame Southern Methodist University (Dallas, Texas) ir nagrinėjusiame matematikos taikymą politiniams mokslams.

Šiame dr. Nemickas, rekomenduojamas jo vyresnybės, yra pakviestas dalyvauti kitame moksliniame seminare, kuris tęsis keturias savaites (nuo birželio 23 d. ligi liepos 20 d.) įvyks Chicago universitete. Seminarui, finansuojamam General Electric Foundation, atrinkta 30 dalyvių iš Amerikos aukštųjų mokyklų profesorių. Seminaro dalyviai nagrinės paskutiniąsias taikomosios ekonomikos naujoves.

ATVYKO BALFO REIKALŲ VEDĖJAS

Birželio 11 dieną BALFO patalpose, Brooklyn, N. Y. įvyko Centro valdybos posėdis, kuriame pirmą kartą dalyvavo naujasis BALFO reikalų vedėjas kun. Pranas Geiščiūnas, atvykęs iš Montanos valstybės.

Jis gimęs 1919 m. Punioje. 1941 m. baigė Prienu Žiburio gimnaziją ir įstojo į Kauno kunigų seminariją. Artėjant Lietuvos okupacijai 1944 m. pasitraukė į Vokietiją ir 1945 m. išvyko Romon tęsti teologijos studijų, kurias baigė ir 1947 m. buvo įšventintas kunigu Romos lietuvių kolegijoje.

1949 m. atvyko į Montanos vyskupiją ir išbuvo keturis metus vikaru, po to klebonu.

"Toje parapijoje buvo tik vienas lietuvis parapietis, o man išvažiavus nepilko nė vieno", sakė kun. P. Geiščiūnas. Jis yra labai pasiilgęs lietuvių ir, nežinodamas, kad buvo gavęs didoką parapiją, jis iš tų pareigų atsisakė ir jaučiasi laimingas perėmęs BALFO reikalų vedėjo pareigas, kurios nėra lengvos. Kun. P. Geiščiūnas tiki, kad jam tos pareigos bus lengvos rūpinantis nelaimės ištiktą visą pasaulio lietuvių.

Po a. a. kun. L. Jankaus mirties BALFO reikalų vedėjo pareigas ėjo dešimtį metų BALF'e išdirbusi sekretorė J. Grigienė pade-

dant nuolatiniams BALFO talkininkams Jonui Jankui ir Juozui Zarauskiui.

• **Dr. Elena Armanienė**, BALFO Centro valdybos vicepirmininkė, nors gyvena Baltimorėje, Md., bet nuotolis jai netrukdo aktyviai dirbti visuomeninį darbą, atvykti į BALFO centro valdybos posėdžius New York'e kas mėnesį, nes ji eina BALF advokatės pareigas palikimų bylose, kas reikalauja daug laiko ir susikaučimo, taip pat ir pinigų kelionių išlaidoms, kurias ji padengia iš savo kišenės. Palikimų reikalais jai tenka važinėti ir į kitus miestus.

CHICAGO

• **Eugenijus Kniukšta**, ALT S-gos Chicago skyriaus narys, grįžo iš karinės tarnybos. Tėveliams ir skyriaus v-bai didelis džiaugsmas, nes tarnybą atliko labai pavojingoj vietoj: saugojė ir gaudė šiaurės Korėjos siunčiamus slapukus. Kulkos, anot jo pasakojimų, dažnai švilpdavo aplink galvą. Dabar Eugenijus išsisi pas tėvus, o rudenį tęs elektros inžinerijos studijas. Skyriaus valdyba linki gero poilsio ir sėkmės studijose.

VASAROS BALIUS

ALT S-gos Chicago skyrius liepos 20 d. Jonyno salėje, Veden Rd., Chesteron, Ind., rengia vasaros balių. Valdyba tikisi sulaukti daug svečių, nes salė ir aplinka tikrai yra puiki.

• **Irena Smieliauskienė**, kelių tautinių šokių grupių vadovė ir mokytoja Chicagoje, yra paskirta Trečiosios Tautinių Šokių šventės vyr. vadovės J. Matulaitienės asistente vaikų programoms.

• **Visos tautinių šokių grupės** ir atskiri šokėjai prašomi laikytis Tautinių Šokių Instituto nustatytų tautiniam drabužiams reikalavimų, kad rūbai neiškryptų iš lietuviško stiliaus ir kad būtų išlaikytas di-

New Haveno liet. mokyklos mokiniai su mokytojomis. Trečioji eilė stovi pirmos dvi iš kairės: dr. E. Vaišnienė ir Gita Merkevičiūtė, penkta iš eilės Dalia Mackevičiūtė-Baker ir šešta G. Ivaškienė, S. Lipčiaus nuotrauka

desnis darnumas pačios šventės metu. Ypač tas svarbu jaunesniųjų, mokyklinio amžiaus, šokėjams.

MINĖS DARIŲ IR GIRENĄ

Š. m. liepos 17 d. sueis 35 metai nuo tragiškojo mūsų tautos didvyrio — Dariaus ir Girėno žuvimo. Chicagoje bus rengiamas didžiulis minėjimas prie paminklo Marquette parke. Balzeko liet. kultūros muziejus taip pat nori šią sukaktį kuo tinkamiausiai atžymėti, ir nutarė surengti parodą. Joje bus išstatyta fotografijos, dokumentai, D-G. paminklo brėžiniai ir kiti eksponatai. Taip pat bus atliedinti ir bronzos Dariaus-Girėno biustai. Visuomenė dar galės įsigyti "Sparnuoti Lietuviai" knygą.

Į parodos komitetą pakviesti K. Baltramaitis, L. Kairys ir E. Jasiūnas. Be muziejaus turimų eksponatų, daug medžiagos yra gauta iš vietos lietuvių. Bet medžiagos dar trūksta, ir visi, kas turėtų kokių su Dariaus-Girėno skridimu susijusių fotografijų, dokumentų ir šiaip kokių dalykų, maloniai prašomi pranešti adresu: Balzekas Museum of Lithuanian Culture, 4012 Archer Avenue, Chicago, Ill. 60632, tel. 847-2441.

(ej)

NEW YORK

• **New Yorko Lietuvių Gydytojų Draugijos** nariai birželio 8 dieną buvo susirinkę su šeimomis dr. A. Narvido rezidencijoje, East Northport, N. Y. Draugijos pirm. dr. V. Avizonis skaitė paskaitą apie akių gydymo pažangą bei metodus.

Susirinkimas tylos minute prisiminė mirusius kolegas prof. dr. Vincą Kanauką ir dr. Jurevičių. Nutarė išleisti prof. Kanaukos monografiją, kurią paruošti sutiko dr. Pranas Bagdas (Bagdonavičius). Apie prof. V. Kanaukos paskutines gyvenimo dienas pranešimą padarė dr. Vaclovas Paprockas.

Perrinkta valdyba su ilgamečiu pirmininku dr. Vytautu Avizoniu priešaky. Susirinkimui vadovavo dr. V. Ingelevičius.

Po oficialios dalies gausiai susirinkusius kolegas ir jų šeimas dr. A. Narvidas priėmė lietuvišku vaišingumu.

LOS ANGELES

• **Vasario 16 gimnazijai** per evangelikų lietuvių bendruomenę auکوjo: A. ir V. Bimbiriai \$10.00, Emilis Būdvilaitis \$10.00, A. Deve-

NEW HAVENO LIETUVIŲ ŽINIOS

New Haveno lietuviškos šeštadieninės mokyklos tėvų ir mokytojų susirinkimas įvyko gegužio 24, mažojo parapijos salėje, 7 val. vakare. Dalyvavo pusė tėvų. Susirinkimą pradėjo ir vedė A. Lipčienė. Praėjusio susirinkimo protokolą skaitė ir šiam susirinkimui sekretoriavo V. Žemliauskienė.

Mažam tėvų skaičiui susirinkus, nebuvo galima sužinoti tikro skaičiaus vaikų, kurie mokyklą lankys sekandais mokslo metais. Apytikriai, nustatyta tarp 18-20.

Nutarta steigti prieš mo-

nienė \$10.00, Mart. Vyt. Glazė \$10.00, Martynas Kregždė \$10.00, Jonas Kutra \$10.00, Mertynas Preikšaitis \$15.00, Bruno Pūkelis \$10.00 ir Emilius Sinkys \$15.00. Viso \$100.00. Aukotojams nuoširdi padėka. Pinigai pasiųsti Vasario 16 Gimnazijai mok. Fr. Skerio vardu.

SAN FRANCISCO

• **Arch. Sigitas ir Kristina Navickiai** birželio 7 dieną susilaukė dukrelės Brigitos. Be to, Novickiai augina sūnų Darių ir dukrą Liudą. Abu Novickiai yra buvę newyorkiečiai akademikai.

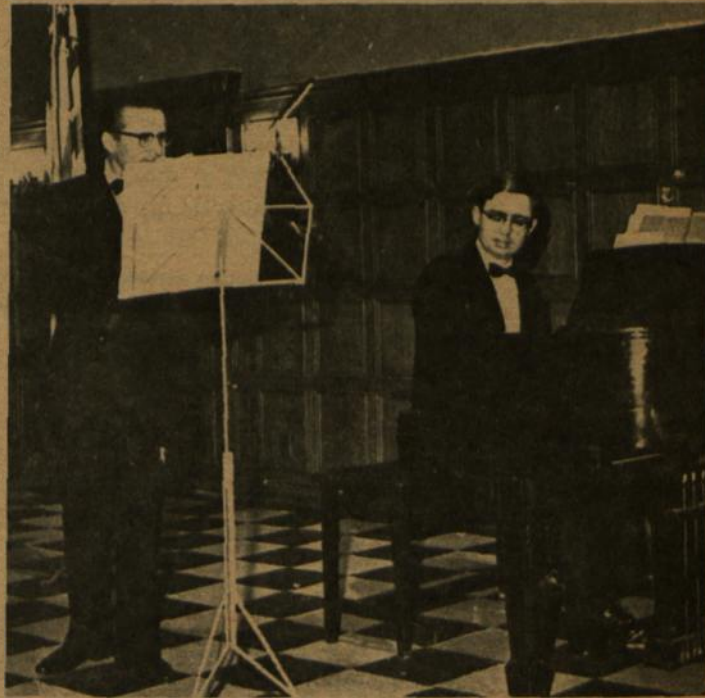
• **Reikalinga lietuvių moteris** prižiūrėti 3 metų mergaitę ir šiek tiek namų tvarką. Kambarys su atskira prausykla. San Francisco priemiestis. Oras sveikas, be šalčių. Dėl algos ir persikėlimo sąlygų rašyti: D. Januta, 2631 Dana Street, Berkeley, California 94704. (71-73)

kyklinio amžiaus 2-5 metų klase. Dr. Elenos Vaišnienės ir Dalios Mackevičiūtės-Baker vieton, apleidžiančioms New Haveną, mokytojauti sutiko Kęstutis Tautvydas besiruošiąs doktoratui Yale universitete ir Birutė Tautvydienė. Reikalui esant, talkininkauti pasižadėjo I. Mantautienė, taip pat kvieisti Gita Merkevičiūtė, buvusią šios mokyklos mokinę ir, jau, šiais metais talkininkavusią.

Gegužio 25 d. mokykloje buvo atsisveikinta su mokytoja Dalia Mackevičiūte-Baker. Tėvų vardu pareikšta padėka už darbą mokykloje. Labai malonu buvo išgirsti iš Dalios padėką už sudarytas sąlygas dirbti lietuviams lietuviškojo mokykloje.

★

L. M. K. F. New Haven klubas, penkių metų veiklai

Smulkininkas I. Vasyliūnas su sūnum Vyteniu koncerto metu New Havene, S. Lipčiaus nuotrauka

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos New Haveno klubo narės. Pirmoji eilė iš kairės: E. Mackevičiūtė, G. Židonienė, Gr. Rannitienė, K. Kasperavičienė, V. Mackevičiūtė, dr. G. Vebrienė. Stovi: V. Gruzdienė, D. Ščiukienė, S. Leikienė, V. Žemliauskienė, A. Lipčienė, S. Valiukienė, A. Jonynienė, A. Goldupienė, S. Lipčiaus nuotrauka

Kristijono Donelaičio lituanistinės mokyklos Chicagoje abiturientės Rimvyda Valiukėnaitė ir Marija Traškaitė įteikia mokyklos vedėjui J. Širkai dovaną.